

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ἑκτος

Συνδρομὴ ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10. ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰαννουαρίου ἐκάστου ἔτους· καὶ εἶνε ἑτησίαι—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

3 Σεπτεμβρίου 1878

ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ
Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΕΞ ΟΙΚΟΝΟΜΩΝ

Κ. Οικονομῶς

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Σεβασμιώτατε Ἱεράρχα καὶ Πάτερ πολυπρόσθετε!

Μέλλων ἀπαντῆν πρὸς τὴν προτέραν ἔλαβον καὶ τὴν ἀπὸ 27 Μαρτίου σεβασμίαν ὑμῶν ἐπιστολήν· οὕτως ὁ γηραλέος ὄκνος προλαμβάνεται πάντοτε ὑπὸ τῆς ἀκαμάτου καὶ δραστηρίου μεγαλεπηβολίας. Δοξάζω τὸν Κύριον διὰ τὰ εὐαγγέλια τῆς εὐκταισιότητος τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ θεοδωρήτου ὑμῶν υγείας. Ὑγιαίνω καὶ γὰρ διὰ τῶν ἀγίων ὑμῶν εὐχῶν μετὰ τῶν περὶ ἐμὲ καὶ τοῦ φίλου ἐξαδέλφου, οἵτινες συνάμα πάντες μετ' ἐμοῦ καταφιλοῦσιν ἐγκαρδίῳ πόθῳ τὴν θνητόρον ὑμῶν δεξιάν. Οὐδόλως ἀμφιβάλλω ὅτι διάγετε ἐν εἰρήνῃ ὡς Θεῷ συνόντες καὶ ταῖς ἱεραῖς ἀναγνώσεσιν «ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ τιθέμενοι», τὸ τοῦ Παλμυδοῦ, καὶ θεωροῦντες ἄνωθεν τὴν ρέουσάν τοῦ βίου πάροδον, πάντα παρασύρουσαν ὅσα μὴ ἐν τῇ μονίμῳ καὶ στερεῇ τῆς ἐναρέτου πίστεως πέτρᾳ ἐπωκοδόμηνται. Πόσον ἐπεθύμησα τὴν ἱεράν σου θέαν, πάτερ ἰλαρώτατε, καὶ τὴν γλυκυτάτην προσλαλίαν! ἀλλὰ τὰ ὄρη τὰς Κυνουρίας ἀπέχουσι μακράν. Ἐκ τῶν ἐφημερίδων μαθαίνετε τὰ καθ' ἡμᾶς. Εἰς τὸν Αἰῶνα ἴδετε καὶ τὸν εἰς τὸν μακαρίτην Κολοκοτρώνην ἐπιτάφιον, περὶ οὗ τοσοῦτον φιλικῶς καὶ φιλανθρώπως ἐκρίνατε. Λάβετε μετὰ τῆς παρουσίας μου καὶ ἀντίτυπον τοῦ λόγου χωριστὸν, ἵνα μένη ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ παρ' ὑμῖν, μνήμης χάριν. Χθὲς ἐξεφωνήθη καὶ ἕτερος εἰς τὸν αἰοίδιμον Σελλασίας, μεταστάντα πρὸς τὰς αἰωνίους μονάς. Ἀπέκειτο καὶ τοῦτο τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος· ἀλλ' οὕτως ἔδοξε τῷ Κυρίῳ, τὰ πάντα ποιοῦντι καὶ οἰκονομοῦντι κατὰ τὴν ἄβυσσον τῶν θείων αὐτοῦ κριμάτων, περὶ ὧν εἶπεν ὁ προφήτης «ἀπὸ τῶν κριμάτων σου συνεφοβήην.»

Ἡ ἄνοιξις παρ' ἡμῖν ἦλθε ψυχρὰ, καὶ πολὺ μᾶλλον, ὥς νομίζω, παρ' ὑμῖν, ὥς ὀρεινοτέροις. Οὐδὲν ἐντεῦθεν νεώτερον· καὶ τὰ παλαιὰ πεπαλίσματα. Ζητῶ καὶ αὐθις καὶ πολλάκις τὰς θεο-

ΤΟΜΟΣ ΣΤ'—1878.

πειθεῖς ὑμῶν εὐχάς, καὶ μένω διὰ βίου

Τῆς ὑμετέρας Σεβασμιωτάτης πανιερότητας
Τῇ κς' Ἀπριλ. αἰωμ', Γιδὸς ἐν Χῷ καὶ δοῦλος ταπεινὸς
ἐξ Ἀθηνῶν.

Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ.

ΟΛΙΒΕΡ ΤΟΥΙΣΤ

Ἐκ τῶν τοῦ Καρόλου Δίκενς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ποῦ ἐγεννήθη ὁ Ὀλιβερ Τουίστ καὶ τί συνέβη κατὰ τὴν γέννησίν του.

Ἐκτὸς τῶν ἄλλων δημοσίων οἰκοδομημάτων ἡ πόλις Μάντφογκ ἐγκαυχᾶται, ὡς πᾶσαι αἱ ἀγγλικαὶ πόλεις μικραὶ καὶ μεγάλαι, καὶ διὰ τὸ πτωχοκομεῖον αὐτῆς. Ἐν τούτῳ ἡμέραν τινά, ἣν περιττὸν διὰ τὸν ἀναγνώστην θεωρῶ νὰ προσδιορίσω μετ' ἀκριβείας, ἐγεννήθη ὁ Ὀλιβερ Τουίστ.

Ὁ χειρουργὸς τῶν πτωχῶν τῆς ἐνορίας εἶχεν εἰσαγάγει αὐτὸν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον τῶν μόχθων καὶ βασάνων, ἀλλ' ἐπὶ πολὺ ἀμφίβολον διατίλει ἂν ἤθελεν ἐπιζῆσαι ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ λάβῃ ὄνομα οἰονδήποτε· ἐὰν ἀπέθνησκε τότε, πιθανότατον εἶναι ὅτι ἡ ἱστορία αὐτοῦ οὐδέποτε θὰ ἐβλεπε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, ἢ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, θὰ ἐκέκτετο τὴν ἀνεκτίμητον ἀξίαν νὰ χρησιμεύσῃ ὡς τύπος συντομωτάτης καὶ ἀκριβεστάτης βιογραφίας, ἧς ὁμοίαν οὐδεμία χώρα μέχρι τοῦδε παρήγαγε.

Καίτοι οὐδαμῶς εἶμαι διατρεψιμένος νὰ ὑποστηρίξω ὅτι εἶναι τι ἐκτακτὸν εὐτύχημα δι' ἓνα ἄνθρωπον τὸ νὰ γεννηθῇ ἐν πτωχοκομείῳ, ὁρεῖλω ὅμως νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἐν τῇ παρουσίᾳ περιστάσει, τοῦτο ἦν τὸ προτιμότερον ἐξ ὧν ἡδύναντο νὰ συμβῶσιν εἰς τὸν Ὀλιβερ Τουίστ· τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι μετὰ μεγίστης δυσχερείας κατάρθωσαν ὥστε νὰρχίσῃ ἡ λειτουργία τῆς ἀναπνοῆς, ἡ κοπιώδης ἐκείνη λειτουργία, ἣν ὅμως ἡ συνήθεια κατέστησεν ἀπαραίτητον εἰς τὴν εὐεξίαν τῆς ἡμετέρας ὑπάρξεως· καὶ ἐπὶ τινι καιρὸν ἔμεινε κείμενος ἐκτάδην ἐπὶ μικροῦ χονδρσιδοῦς μαλλίνου στρώματος, προσπαθὼν νὰ ἀναπνεύσῃ, κυμαινόμενος μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου, μᾶλλον δὲ πρὸς τὸν θάνατον ἀποκλίνων. Ἐὰν κατὰ τὸ βραχὺ ἐκείνο χρονικὸν διάστημα περιεκύλουν τὸν Ὀλιβερ πολυμέριμνοι μᾶμμαι, πολυφρόντιδες θεαῖαι, ἔμπειροι τορφοὶ καὶ ἱατροὶ σοφώτατοι, φυσικώτατον θὰ ἦτο οὐδὲ στιγμὴν νὰ ἐπι-

ζήση· ἀλλ' οὐδείς ἕτερος ἦτο πλησίον του, ἐκτὸς μιᾶς γραιάς ζυθοβαροῦς καὶ τοῦ χειρουργοῦ τῆς ἐνορίας, ὅστις δυνάμει τῶν συμβολαίων ἐπεμελείτο καὶ τῶν τοκετῶν. Ὡστε ὁ Ὀλιβερ καὶ ἡ φύσις ἐπάλασαν μόνον, καὶ μετὰ τινος στιγμῆς ὁ Ὀλιβερ ἀνέπνευσεν, ἐπετερίσθη καὶ ἀνήγειλεν εἰς τοὺς ἐνοίκους τοῦ πτωχοκομείου ὅτι νέον βάρος προσετέθη εἰς τὴν ἐνορίαν, διὰ κραυγῆς τοσοῦτον ὀξείας, ὅσον ἐδικαιούτο τις νῆνα-μένη παρ' ἄρρενος παιδὸς πρὸ τριῶν μῶλις καὶ ἡμίσεος λεπτῶν ἀποκτήσαντος τὸ χρήσιμον ἐκεῖνο δῶρον τῆς φύσεως τὸ καλούμενον φωνήν.

Μόλις ὁ Ὀλιβερ ἔδωκε τὸ πρῶτον τοῦτο σημεῖον τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν πνευμένων αὐτοῦ, καὶ τὸ μικρὸν ἐμβαλωμένον σκέπασμα, τὸ ἀμελῶς ἐρριμμένον ἐπὶ τῆς σιδηρᾶς κλίνης, ἐκινήθη ἡρέμα. Ὡχρὰ κεφαλὴ νεαρᾶς γυναικὸς ἠγέρθη μετὰ κόπου τοῦ προσκεφαλαίου, καὶ δι' ἀσθενοῦς καὶ τρεμούσης φωνῆς, « Ἄς ἴδω, εἶπε, τὸ παιδί μου καὶ ἂς ἀποθάνω. »

Ὁ χειρουργὸς ἐκάθητο παρὰ τὴν ἐστίαν θερμαινόμενος καὶ προστρέβων ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὰς χεῖρας. Ἀκούσας τὴν φωνὴν τῆς νεαρᾶς γυναικὸς ἠγέρθη, καὶ πλησιάζας τὴν κλίνην, εἶπε μετὰ φωνῆς μειλιχίου, ἐκτάκτου εἰς τὸ ἐπάγγελμά του :

« ὦ! δὲν πρέπει νὰ κάμνης ἀκόρη λόγον περὶ θανάτου. »

— ὦ! ὦχι, ὁ Θεὸς νὰ τὴν πολυχρονῇ τὴν κακὴν τύχη! εἶπεν ἡ νοσοκόμος, ἐπαναθέτουσα μετὰ ταχύτητος εἰς τὸ θυλάκιόν της μίαν φιάλην, ἥς τὸ περιεχόμενον εἶχε κενώσει μετὰ προφανοῦς εὐχαριστήσεως. Ἀχ, Σὲρ, ὅταν ζήση ὅσον ἐγώ, καὶ κάμῃ καθὼς ἐγὼ δεκατρία παιδιὰ, καὶ τῆς ἀποθάνουν ὅλα, ἐκτὸς δύο, ὅπου εἶναι καὶ αὐτὰ καθὼς καὶ ἐγὼ εἰς τὸ πτωχοκομεῖον, δὲν θὰ ἡμπορῇ νὰ λυπῇται καὶ νὰ συλλογᾶται διὰ τὸ κάθε τι. Ἐλα, ἡσύχασε, παιδί μου, καὶ συλλογίσου τὴν χαρὰν, ὅπου εἶσαι μητέρα, μὲ τὸ μικρὸ τοῦτο χαριτωμένο ἀνράκι. »

Πιθανὸν εἶναι ὅτι οἱ παρηγορητικοὶ οὗτοι λόγοι δὲν ἐπέτυχον τὸ ποθοῦμενον ἀποτέλεσμα. Ἡ λεχὼ ἐκίνησε περίλυπος τὴν κεφαλὴν καὶ ἔτεινε τὰς χεῖρας πρὸς τὸ παιδίον. Ὁ χειρουργὸς ἐναπέθηκεν αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας της, ἐκείνη δὲ μὲ τὰ ὠχρὰ καὶ ψυχρὰ αὐτῆς χεῖλη τὸ ἡσπασθῆναι τρυφερῶς εἰς τὸ μέτωπον· εἶτα ἔψαυσε τὸ πρόσωπόν της μὲ τὰς χεῖράς της, ἔρριψε κύκλω βλέμμα ἀπλανές, ἐρρίγησεν, ἐπανέπεσεν ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ ἀπέθανεν. Ἐτρίψαν τὸ στήθος αὐτῆς, τὰς χεῖρας, τοὺς κροτάφους· ἀλλὰ τὸ αἷμα εἶχεν ἐξαεῖ παγώσει.

« Ἐτελείωσε, κυρὰ Θίγκκμυ, εἶπε τέλος ὁ χειρουργός. »

— Ἡ καὶ μὲν, ἀλήθεια, εἶπεν ἡ νοσοκόμος καὶ ἐσήκωσε τὸ πῶμα τῆς νεαρᾶς φιάλης, τὸ

ὅποιον εἶχε πέσει ἐπὶ τῆς κλίνης ὅταν ἔκυψε νὰ λάβῃ τὸ νήπιον. Ἡ καὶ μὲν!

— Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ στείλετε νὰ με καλέσητε, ἂν τὸ παιδί φωνάζῃ, ἐξηκολούθησεν ὁ χειρουργός ἀπαθῶς, φροντὶν ταῦτο χρόνως τὰ χειρόκτια αὐτοῦ. Πιθανὸν νὰ ἦναι ὀλίγον ἀνήσυχον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, δόσατέ του ὀλίγην πτισάνην. »

Ἐφόρεσε τὸν πῆλόν του, ἀλλ' ἐπλησίασε καὶ πάλιν εἰς τὴν κλίνην, καὶ εἶπε :

« Ἐχει πολὺ καλὴν φυσιογνωμίαν. Ἀπὸ ποῦ ἦλθε ; »

— Τὴν ἔφεραν γλῆς τὸ βράδυ, ἀπήντησεν ἡ νοσοκόμος, κατὰ διαταγὴν τοῦ Διευθυντῆ. Τὴν ἤρξαν πεσμένην ἔξω 'ς τὸν δρόμον, καὶ καθὼς φαίνεται θὰ ἤρχονταν ἀπὸ πολὺ μακριὰ, διότι τὰ ὑποδήματά της ἦσαν καταξεσχισμένα· ἀλλ' ἀπὸ ποῦ ἤρχονταν ἢ ποῦ ἤθελε νὰ πάγῃ, καὶ νεῖς δὲν το 'ξεύρει. »

Ὁ ἰατρός ἔκυψεν ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τῆς γυναικὸς, ἤγειρε τὴν ἀριστερὰν αὐτῆς χεῖρα καὶ κινῶν τὴν κεφαλὴν ἔκκαμψε τὴν πυρατῆρησιν ταύτην. « Ἡ παλαιὰ ἱστορία· δὲν βλέπω ἀρραβῶνα. Χμ! καλὴ νύκτα! »

Καὶ οὗτος μὲν μετέβη νὰ δειπνήσῃ, ἡ δὲ νοσοκόμος ἀφ' οὗ ἐπλησίασεν αὐτῆς τὴν φιάλην εἰς τὰ χεῖλη της, ἐκάθησεν εἰς ἓν χαμηλὸν σκαμνίον πρὸ τῆς ἐστίας καὶ ἤρχισε νὰ ἐνδύῃ τὸ νήπιον.

Ὅποῖον σπουδαῖον παράδειγμα τῆς δυνάμεως τῆς ἐνδυμασίας παρέσχε τότε ὁ μικρὸς Ὀλιβερ Τούιστ! Τυλιγμένος εἰς τὸ σκέπασμα, ὅπερ μέχρι ἐκείνης τῆς στιγμῆς ἦτο τὸ μόνον αὐτοῦ ἔνδυμα, ἠδύνατο νὰ ἦ υἱὸς μεγάλου ἄρχοντος ἢ ἐπαίτου· οὐδείς ξένος θὰ κατ'ὥρθον νὰ ὀρίσῃ τὴν κοινωνικὴν αὐτοῦ τάξιν· ἀλλ' ὅταν ἐτυλίχθη εἰς τὴν παλαιὰν ἐσθῆτα, ἥτις ἀπὸ πορφύρας εἶχεν ἐκ τῆς χρήσεως κατατηγῆσι κιτρίνη, ἐσημειώθη καὶ ἐπεγράφη καὶ ἐτάχθη ἀμέσως εἰς τὴν οἰκίαν θέσιν, ἦτο πλέον τὸ παιδίον τῆς ἐνορίας, τὸ ὄρφανόν τοῦ πτωχοκομείου, μάγκας πειναλὸς προωρισμένος εἰς τοὺς δαρμούς καὶ τὴν περιφρόνησιν παντὸς καὶ εἰς οὐδενὸς τὸν οἶκτον.

Ὁ Ὀλιβερ ἐκραύγαζε δυνατὰ. Ἄν εἴξευρεν ὅμως ὅτι ἦτο ὄρφανόν, ἐγκαταλειμμένον εἰς τὴν τρυφερὰν συμπαθειαν ἐπιστατῶν καὶ ἐπιθεωρητῶν, θὰ ἐκραύγαζεν ἔτι δυνατώτερα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Πῶς ἐμεγάλωσε καὶ πῶς ἀνετράφη ὁ Ὀλιβερ Τούιστ.

Κατὰ τὰς ἀκολουθοῦσας ὀκτὼ ἢ δέκα μῆνας, ὁ Ὀλιβερ Τούιστ ἐγένετο ὄμμα συστήματος συνεχοῦς πλάνης καὶ ἀπάτης· ἐτράφη διὰ γαλακτοδόχου σωλήνος. Αἱ ἀρχαὶ τοῦ πτωχοκομείου ἐπληροφόρησαν ἐπακριβῶς τὰς ἀρχὰς τῆς ἐνορίας περὶ τῆς καχεξίας τοῦ πειναλὸς μικροῦ ὄρφανου. Αἱ ἀρχαὶ τῆς ἐνορίας ἐζήτησαν μετ'

ἀξιοπροσέας παρὰ τῶν ἀρχῶν τοῦ πτωχοκομείου τὴν πληροφορίαν, ἂν ὑπῆρχεν ἐντὸς τοῦ καταστήματος γυνή, δυνάμενη νὰ παράσχῃ τῷ Ὀλιβερ Τούιστ τὰς παραμυθίας καὶ τὴν τροφήν, ὧν εἶχεν ἀνάγκη· αἱ ἀρχαὶ τοῦ πτωχοκομείου ἀπήντησαν εὐσεβάστως ὅτι δὲν ὑπῆρχε τοιαύτη· μεθ' αὐτῆς ἀρχῆς τῆς ἐνορίας ἔσχον τὴν εὐσπλαγχνίαν καὶ τὴν γενναιοφροσύνην νὰ ποσάσωσι τὴν ἀποστολὴν τοῦ Ὀλιβερ εἰς τὴν ἐξοχὴν, ὅπερ ἐστὶν εἰς παράρτημά τι τοῦ πτωχοκομείου, εἰς τριῶν μιλίων ἀπὸ τῆς πόλεως ἀπόστασιν, ἐνθα εἴκοσιν ἢ τριάκοντα μικροὶ παραβάται τοῦ περὶ πτωχῶν νόμου ἐκυλίωντο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, χωρὶς νὰ ἔχωσι φόβον μὴ πάθωσιν ἐκ πολυφαγίας ἢ ἐκ βαρειῶν ἐνδυμασιῶν, ὑπὸ τὴν μητρικὴν ἐπιβλεψὴν προσβεβηκυίας τινὸς γυναικὸς, ἥτις διετῆρει αὐτοὺς ἀντὶ ἐπτὰ καὶ ἡμίσεος πενθῶν κατὰ κεφαλὴν καὶ καθ' ἐβδομάδα. Ἐπτὰ καὶ ἡμίσεια πέ- ναι εἶναι ἀρκετὰ στρογγύλον ποσὸν διὰ τὴν συντήρησιν ἑνὸς παιδίου· ἀντὶ ἐπτὰ καὶ ἡμίσεως πενθῶν ἡμπορεῖ νὰ ἔχῃ τις πολλὰ πράγματα· ἀρκετὰ τῇ ἀληθείᾳ, ὅπως βαρύνουσι τὸν στόμα- χον καὶ φθείρωσι τὴν υἱείαν του. Ἀλλ' ἡ πρεσβύτις ἐκείνη ἦτο συνετὴ καὶ πεπειραμένη· ἤξευρε τί χρειάζεται εἰς τὰ παιδιὰ καὶ ἐλογάριζεν ἐξαιρετα τί ἐχρειάζετο εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν· κατὰ συνέπειαν μέγα μέρος τῆς ἐβδομαδιαίας ἐπιχορηγήσεως τῶν παιδίων ἐδαπάνη πρὸς ἰδίαν χρῆσιν, καὶ ὑπέβαλε τὰ παιδιὰ εἰς δίκαιαν ἔτι αὐστηροτέραν τῆς ἐπιβαλλομένης ἐν τῷ καταστήματι, ἐν ᾧ ἐγεννήθη ὁ Ὀλιβερ. Διό- τι ἡ ἀγαθὴ δέσποινα ἐξέτεινε τὴν οἰκονομίαν μέχρι τῶν ἀκροτάτων αὐτῆς σημείων καὶ ἐδείκνυτο φιλόσοφος ἄριστος ἐν τῇ πειραματικῇ πρακτικῇ τοῦ βίου.

Οἱ πάντες εἰξεύρουσι τὴν ἱστορίαν τοῦ ἄλλου ἐκείνου πειραματικοῦ φιλοσόφου, ὅστις ἐπενόησε τὴν θεωρίαν τῆς συντηρήσεως ἵππου ἄνευ τροφῆς, καὶ ὅστις τοσοῦτον καλῶς ἐφῆρμιζε τὴν θεωρίαν ταύτην, ὥστε περιώρισε τὴν ταγὴν τοῦ ἵππου τοῦ εἰς ἓν μόνον κάρφος ἀχύρου ἄνευ μηδεμιᾶς ἀμφιβολίας ὁ ἵππος θὰ καθίστατο ἐξό- χως εὐρωστός, ὡκυποδέστατος καὶ ἀνέξοδος ὅ- λως, ἐὰν δὲν ἐφόρει ἀκριβῶς εἰκοσιτέσσαρας ὥ- ρας προτοῦ λάβῃ τὸ πρῶτον ὡς ταγὴν ἄφθονον δόσιν καθαροῦ ἀέρος. Τὸ δυστύχημα διὰ τὴν πειραματικὴν φιλοσοφίαν τῆς ἐπιφορτισθείσης τὴν φροντίδα τοῦ Ὀλιβερ Τούιστ πρεσβυτίδος, ἦν ὅτι τὸ δυσάρεστον τοῦτο ἀποτέλεσμα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἦτο ἡ φυσικὴ συνέπεια τοῦ συστή- ματος αὐτῆς. Ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν κατωρ- θοῦτο παιδίον τι νὰ συντηρῇται δι' ἐλαχίστης μερίδος ἀνεπαρκεστάτης τροφῆς συνέβαιεν, ὁ- κτάκις ἢ ἐννεάκις ἐπὶ δέκα περιστάσεων, τὸ παιδίον νὰ ἔχῃ τὴν κακίαν νὰ ἀσθενῇ ἐκ πεί-
1. Ἐβδομήκοντα πέντε περίπου ἑκατοστῶν τοῦ φράγκου.

νης ἢ ἐκ κρυολογήματος, ἢ νὰ πίπτῃ εἰς τὸ πῦρ ἐξ ἀμελείας, ἢ κατὰ τύχην νὰ πνιγῇται· τότε τὸ ταλαίπωρον μικρὸν ὄν ἀνεχέρεαι διὰ τὸν ἄλ- λον κόσμον, ὅπως ἀνεύρη ἐν αὐτῷ τοὺς γονεῖς του οὓς δὲν ἀνεγνώρισεν ἐν τῷ παρόντι. Πολλά- κες διενηγοῦντο ἀνακρίσεις ἐνδιαφέρουσαι περὶ παιδίων πνιγέντων κατὰ τὴν ἀνακίνησιν τῶν στρωμάτων τῆς κλίνης, ἢ πεσόντων εἰς τὸν θερ- μὸν ἐν ἡμέρᾳ πλύσεως, ἂν καὶ τὸ τελευταῖον συμβεβηκὸς ἦτο σπανιώτατον, διότι εἰς τὴν ἐξο- χὴν οὐδέποτε σχεδὸν ἐγένετο λόγος περὶ πλύ- σεως. Τότε ἐπῆρχετο ἡ ἰδέα εἰς τὸ ὀρκωτὸν δι- καστήριον νὰ ποτεῖν ἐρωτήσεις τινὰς εἰς ἀμνη- νίαν ἐμβαλλούσας, ἢ οἱ ἐνορεῖται ὑπέγραφον αὐ- θαδῶς διαμαρτυρήσιν τινα· ἀλλὰ τοὺς ἀνακρίσεις τούτους ἀπεστόμου ἢ ἐκθεσις τοῦ χειρουργοῦ καὶ ἡ μαρτυρία τοῦ ἐνοριακοῦ κλητῆρος· ὁ πρῶ- τος διεκήρυττεν ὅτι ἀνέτεμε τὸ σῶμα καὶ οὐ- δὲν ἐν αὐτῷ εὗρεν, ὅπερ ἄλλως ἦτο φυσικώτα- τον· ὁ δ' ἕτερος ἐβεβαίωσε μεθ' ὅρκου πάντοτε πᾶν ὅ τι ἐνόμιζεν ἀρεστὸν τῇ ἐνορίᾳ, παρέχων οὕτως ἀξιοσημείωτον παράδειγμα αὐταπαρνή- σεως καὶ ἀφοσιώσεως. Ἐπὶ πλέον τὸ διοικητι- κὸν συμβούλιον ἐπεθεώρει ἀπὸ καιροῦ εἰς και- ρὸν τὰ παραρτήματα τοῦ πτωχοκομείου, φρον- τίζον ὅμως πάντοτε νάναγγέλλῃ διὰ τοῦ ἐνο- ριακοῦ κλητῆρος ἀπὸ τῆς προηγουμένης ἡμέρας τὴν ἐπίσκεψίν του. Οὕτω τὰ παιδιὰ εὐρίσκοντο πάντοτε καθαρά καὶ ἐπιμεμελημένα· τί πλεό- τερον ἠδύνατό τις νὰ πατήσῃ;

Διὰ τοιούτου συστήματος ἀνατροφῆς οὔτε εὐρωστὰ βεβαίως οὔτε παχέα καθίσταντο τὰ παιδιὰ. Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐνα- τον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, ὁ Ὀλιβερ Τούιστ ἦτο παιδίον ὠχρὸν καὶ καχεκτικόν, μικροῦ ἀνα- στήματος καὶ ἀπιστεῦτος ἰσχνόν. Ἦν ὅμως ἐκ φύσεως πεπρωτισμένος μὲ πνεῦμα ζωηρὸν καὶ εὐθὺ, ὅπερ δὲν εὗρε δυσκολίας ν' ἀναπτυχθῇ, μὴ παρακωλύμενον ὑπὸ τῆς ὕλης, χάρις εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ καταστήματος ἐπιβαλλομένην διαίταν. Τὴν ἐνάτην ἐπέτειον τῆς γεννήσεως αὐτοῦ ἑώρ- τασεν ὁ Ὀλιβερ ἐν τῇ ἀποθήκῃ τῶν ἀνθρώπων, μεθ' ἑτέρων δύο συντρόφων του, οἵτινες, ἀφ' οὗ ἀπενεμήθη προηγουμένως εἰς ἑκαστον ἄφθονος δόσις ζυλοκοπημάτων, κατεκλείσθησαν ἐκεῖ διό- τι εἶχον τὴν αὐθάδειαν νὰ παραπενηθῶσιν ὅτι ἐπαίνων. Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα, ὅτε τὴν κυρίαν Μάνν, τὴν καλοκάγαθον διευθύντριαν τοῦ καταστήματος, μεγάλως ἐτρόμαξεν ἡ ἀπροσδό- κητος ἐμφάνισις τοῦ ἐνοριακοῦ κλητῆρος κ. Μπάμμυλ ὅστις προσεπάθει νὰ νοήσῃ τὴν θύραν τοῦ κήπου.

« ὦ, τί χαρά! σεῖς εἰσθε, κύριε Μπάμμυλ; ἐκραύγασεν προσκβάλλουσα τὴν κεφαλὴν ἐκ τοῦ παραθύρου, καὶ προσποιουμένη ἀκράτητον χα- ράν. — Σουσάννα, τρέξε νὰ νανιάσῃς τὸν Ὀλιβερ καὶ τοὺς ἄλλους μάγκας, καὶ νύφε τους γρήγο-

ρα.—³Α, κύριε Μπάμπυλ, τόσον καιρόν ἔχομεν νὰ σὰς ἰδῶμεν!»

— Ο κ. Μπάμπυλ ἦτο χονδρὸς καὶ εὐερέθιστος· διὰ τοῦτο εἶχε θυμώσει διότι ἠναγκάζετο νὰ περιμένῃ ν' ἀνοίξῃ ἡ θύρα, αὐτὸς ἐνοριακὸς ὑπάλ- ληλος δι' ἐνοριακὰς ὑποθέσεις ἐρχόμενος· ἀντὶ λοιπὸν νὰ παντῆσθαι εὐγενῶς εἰς τὴν κολακευτι- κὴν ἐκείνην δεξίωσιν, ὥσθις μεθ' ὁρμῆς τὸ μι- κρὸν κλεῖθρον καὶ ἐλάττειεν ὀργίλως τὴν θύραν.

«Τήραξ' ἐκεῖ, τί ἐπαθα! εἶπεν ἡ κυρία Μάνν, τρέχουσα νὰνοίξῃ τὴν θύραν. Εἶχαν ἀφήσει ἐ- λεύθερα τὰ παιδιὰ καὶ ποῦ νὰ συλλογισθῶ ἐγὼ ὅτι διὰ τὰ παρημένα παιδάκια μου, εἶχαν κλείσει τὴν θύραν. Λάβετε τὸν κόπον νὰ ἐμβῆτε, κύριε, λάβετε τὸν κόπον, σὰς παρακαλῶ νὰ ἐμ- βῆτε, κύριε Μπάμπυλ.»

— Ἄν καὶ ἡ πρόσκλησις ἐγένετο μετὰ τρόπου εὐ- γενοῦς, ἱκανοῦ νὰ μαλᾶξῃ τὴν καρδίαν καὶ ἐνο- ριακοῦ ἐφόρου, οὐδαμῶς ὅμως συνεκίνησε τὸν ἐνοριακὸν κλητῆρα.

«Εὐρίσκετε λοιπὸν ὄρθον καὶ πρέπον, κυρία Μάνν, ἠρώτησεν ὁ κύριος Μπάμπυλ σφίγγων δυ- νατὰ τὴν ῥάβδον του, νὰφίνετε εἰς τὴν θύραν τοῦ κήπου σὰς νὰ περιμένουν οἱ ὑπάλληλοι τῆς ἐνορίας, ὅταν ἐρχονται νὰ ἐκπληρώσωσι τὰ ἐνο- ριακά των καθήκοντα καὶ νὰ ἐπισκεφθῶσι τὰ παιδιὰ τῆς ἐνορίας; Ἀσμενεῖτε λοιπὸν, κυρία Μάνν, ὅτι εἰσθε οὕτως εἰπεῖν ἐντολοδόχος τῆς ἐνορίας, καὶ ὅτι μισθοδοτεῖσθε ἀπὸ τὴν ἐνορίαν;

— Ὡ, ὅχι! κύριε Μπάμπυλ, ἀπήντησεν ἡ κυρία Μάνν μὲ πολλὴν ταπεινώσιν· ἀλλ' εἶχα τρέξει νὰ εἰπῶ εἰς ἕνα δὺο ἀπὸ τὰ καϋμένα τὰ παιδάκια, ὅπου τόσον σὰς ἀγαποῦν, ὅτι σεῖς ἤρχεσθε, κύριε Μπάμπυλ.»

— Ὁ κύριος Μπάμπυλ εἶχε μεγάλην ἰδέαν περὶ τῆς ῥητορικῆς αὐτοῦ δεινότητος καὶ περὶ τῆς σημασίας τῆς θέσεώς του· ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐπεδεί- ξατο τὴν ῥητορείαν του καὶ διετήρησεν ἀλώβη- τον τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς θέσεώς του, καττυ- νάσθη.

«Καλὰ, καλὰ, κυρία Μάνν, ἀπεκρίθη μὲ παρό- τερον τόνον φωνῆς· δυνατὸν ἦτο καὶ αὐτὸ, δυ- νατὸν ἦτο. Ἀς ἐμβῶμεν, κυρία Μάνν· ἐρχομαι δι' ὑποθέσεις· ἔχω νὰ σὰς ὁμιλήσω.»

— Ἡ κυρία Μάνν εἰσήγαγε τὸν κλητῆρα εἰς μι- κρὸν δωμάτιον, πλινθόστρωτον, τῷ παρουσίασεν ἐν κάθισμα, καὶ ἔσπευσε νὰ λάβῃ τὸν τρίκωχον πῖλον καὶ τὴν ῥάβδον του, ἅτινα ἐναπέθηκε πρὸ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ὁ κύριος Μπάμπυλ ἐσ- ὁγγίσε τὸ κάθιδρον μέτωπόν του, ἔρριψε βλέμμα εὐχαριστήσεως ἐπὶ τοῦ πῖλου του καὶ ἐ- μειδίασε. Ναι, ἐμειδίασεν· ἔπειτα τὸ κάτω κάτω καὶ οἱ κλητῆρες εἶναι ἄνθρωποι, καὶ ὁ κύριος Μπάμπυλ ἐμειδίασε.

«Μὴ τὸ πάρετε 'σὲ κακὸ αὐτὸ ὅπου θὰ σὰς εἰπῶ, ἐτόλμησε νὰ εἰπῇ ἡ κυρία Μάνν, μεθ' ἐλ- κυστικῆς γλυκύτητος. Ἐκάματε ὅμως μεγάλον

δρόμον, ἀλλοιῶς δὲν θὰ σὰς τὸ ἔλεγα· δὲν παίρ- νετε καμμία στάλα ἀπὸ κἀνὲν ποτὶν, κύριε Μπάμπυλ;

— Τίποτε, ἀπολύτως τίποτε, εἶπε μελι- χίως ὁ κύριος Μπάμπυλ, ἀρνούμενος ἀξιοπρε- πῶς διὰ τῆς χειρὸς.

— Δὲν θὰ μοῦ ἀρνηθῆτε αὐτὴν τὴν χάριν, εἶπεν ἡ κυρία Μάνν, ἥς τὴν προσοχὴν δὲν διέ- λαθε καὶ ὁ τόνος τῆς φωνῆς καὶ ἡ χειρονομία. Μόνον μίαν στάλαν, μὲ ὀλίγον νερὸν δροσερὸ, καὶ ἕνα κομματάκι ζάχαρον.»

— Ὁ κύριος Μπάμπυλ ἔδωκε.

«Ὁλίγο μόνον, ἕνα δακτυλάκι, εἶπεν ἡ κυρία Μάνν διὰ τοῦ πειστικωτέρου τόνου τῆς φωνῆς αὐτῆς.

— Τί θὰ μοῦ δώσετε; ἠρώτησεν ὁ κλητῆρ.

— Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχω κομματί- 'ς τὸ σπῆτι, διὰ νὰ βάνω καμμιὰ φορὰ εἰς τὴν σοῦπα τῶν καϋμένων τῶν παιδιῶν, ὅταν τύχῃ καὶ ἀρρωσταί- νουν, ἀπεκρίνατο ἡ κυρία Μάνν, ἀνοίγουσα μι- κρὰν σκευοθήκην, ὁπόθεν ἐξήγαγε μίαν φιάλην καὶ ἐν ποτήριον· εἶναι γκίν·

— Καὶ δίδετε σοῦπαν εἰς τὰ μικρά, κυρία Μάνν; ἠρώτησεν ὁ Μπάμπυλ, παρακολουθῶν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν μετ' ἐνδιαφέροντος τὴν κατα- σκευὴν τοῦ κράματος.

— Καὶ βέβαια τοὺς δίδω, ἂν καὶ μοῦ κο- στίξῃ πολὺ ἀκριβὰ· ἀλλὰ δὲν μοῦ βαστᾷ ἡ καρ- διὰ νὰ τα βλέπω νὰ ὑποφέρουν, καὶ τί νὰ κάμω;

— Πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ κύριος Μπάμπυλ, πολὺ καλὰ, εἰσθε εὐσπλαγχνικὴ γυναῖκα, κυρία Μάνν. (Ἡ κυρία ἀποτίθησι τὸ ποτήριον ἐπὶ τῆς τρα- πέζης.) Εἰς πρώτην εὐκαιρίαν θὰ εἰπῶ αὐτὸ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, κυρία Μάνν. (Ὁ κύριος Μπάμπυλ λαμβάνει τὸ ποτήριον.) Αὐτὰ τὰ παιδιὰ εὖρον ἄλλην μητέρα εἰς σὰς, κυρία Μάνν. (Ἀνακινεῖ τὸ γκίν καὶ τὸ ὕδωρ.) Πίνω ἐξ ὅλης καρδίας εἰς ὑγίειάν σας, κυρία Μάνν. (Πίνει τὸ ἥμισυ τοῦ πο- τηρίου.) Τώρα, ἂς συνομιλήσωμεν περὶ τῆς ὑ- ποθέσεως διὰ τὴν ὁποίαν ἦλθον, προσέθηκεν ὁ κλητῆρ, ἐξάγων τοῦ θυλακίου του μικρὸν δερ- μάτινον χαρτοφυλάκιον. Σήμερον τὸ παιδίον Ὁ- λιβερ Τουίστ ἐκλείσει τὰ ὀκτὼ χρόνια καὶ ἐμ- βῆκεν εἰς τὰ ἐννέα. . . ἢ ὅχι, κυρία Μάνν;

— Τὸ καψερὸ τὸ πουλάκι μου, εἶπεν ἡ κυρία Μάνν, καὶ ἐθεώρησε καθῆκόν της νὰ σπογγίσῃ τὸν ἀριστερὸν ὀφθαλμὸν διὰ τῆς ἄκρας τῆς ἐμ- προσθέλλας αὐτῆς.

— Καὶ ἂν καὶ ἐπροκηρύχθησαν δέκα λίρες ἀνταμοιβῆ, ἡ ὁποῖα ὑστερὰ ἔγειναν δώδεκα· ἂν καὶ ἡ ἐνορία κατέβαλεν ἀπιστεύτους προσ- παθείας, ἡμπορῶ μάλιστα νὰ εἰπῶ καὶ ὑπερ- φυσικὰς, εἶπεν ὁ Μπάμπυλ, δὲν ἐστάθη δυνα- τὸν νὰ νικηθῇ ποῖος ἦτον ὁ πατέρας του, οὔτε τὸ ὄνομα καὶ τὴν κατοικίαν τῆς μητέρας του κατωρθώσαμεν νὰ μάθωμεν.»

1. Σύνθηες ἐν Ἀγγλίᾳ οἶνοπνευματώδες ποτὶν.

Ἡ κυρία Μάνν ὕψωσε τὰς χεῖρας εἰς ἐνδειξὴν ἐκπλήξεως, εἶτα ἠρώτησε μετὰ τινα στιγμὴν σκέψεως:

«Μὰ τότε ποῦ τὸ εὔρε το ὄνομα ὁποῦ ἔχει;»

— Ὁ ἐνοριακὸς κλητῆρ ἠγέρθη ὑπερηφάνως: «Ἐγὼ τοῦ τὸ ἔδωκα, εἶπε.

— Σεῖς, κύριε Μπάμπυλ;

— Ἐγὼ, κυρία Μάνν. Βαπτίζομεν τὰ ἐκθετὰ μας κατ' ἀλφάβητικὴν τάξιν· ὁ προσηγορικὸς τοῦ ἦτον εἰς τὸ γράμμα Σ. Τὸν ὀνόμασα Σγουάμπλ· αὐτὸς ἦλθεν εἰς τὸ γράμμα Τ καὶ τὸν ὀνό- μασα Τουίστ. Ὁ κατόπιν τοῦ ὀνόμασθη Ἰν- γουῖν καὶ ὁ μετὰ ταῦτα Φώξ. Ἐγὼ ὀνόματα ἔτοιμα δι' ὅλον τὸ ἀλφάβητον· καὶ ὅταν φθάσω εἰς τὸ τελευταῖον γράμμα, ξαναρχίζω πάλιν ἀπὸ τὸ πρῶτον.

— Εἰσθε βλέπω πολὺ γραμματισμένος, κύριε, εἶπεν ἡ κυρία Μάνν.

— Ἐ! ἔμπορε, μπορεῖ καὶ αὐτὸ,» εἶπεν ὁ κλητῆρ προφανῶς κολακευθεὶς ἐκ τοῦ ἐπαίνου. Πῶν δὲ καὶ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ οἶνοπνεύματος, προσέθηκεν: «Ἐπειδὴ ὁ Ὁλιβερ ἐμεγάλωσεν ἀρκετὰ, καὶ δὲν πρέπει νὰ μένῃ πλέον ἐδῶ, τὸ συμβούλιον ἀπεφάσισε νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ πτωχοκο- μεῖον, καὶ διὰ τοῦτο ἦλθα ἐγὼ ὁ ἴδιος νὰ τὸν πάρω. Φέρετέ τὸν μοῦ λοιπὸν ἀμέσως.

— Ἐρχεται εἰς τὴν στιγμὴν,» ἀπήντησεν ἡ κυρία Μάνν, καταλείπουσα τὸ δωμάτιον.

Μετὰ μικρὸν εἰσήχθη ὁδηγούμενος ὑπὸ τῆς καλοκτῆρας προστάτιδος αὐτοῦ ὁ Ὁλιβερ, ὃν ἐν τῷ μεταξὺ κατάρθρωσαν νὰ καθάρίσωσιν, ὅ- σον ἦν ἐφικτὸν εἰς τόσῳ βραχὺ διάστημα, καὶ νὰ τον ἐνδύσῃ.

«Ὁλιβερ, χαίρετίσε τὸν κύριον,» εἶπεν ἡ κυ- ρία Μάνν.

— Ὁ Ὁλιβερ ἐποίησεν ἐνταύτῳ βαθεῖαν ὑπόκλι- σιν πρὸ τοῦ ἐπὶ τοῦ καθίσματος κλητῆρος καὶ πρὸ τοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης τρικώχου πῖλου του.

«Θέλεις νὰ ἔλθῃς μαζί μου, Ὁλιβερ;» ἠρώ- τησεν ὁ κλητῆρ μετὰ μεγαλοπρεπείας.

— Ὁ Ὁλιβερ ἠτοιμάζετο νὰ παντῆσθαι ὅτι καλ- λίτερον δὲν εἴχτει παρὰ νὰ φύγῃ, ἀδιάφορον ποῦ, ὅταν ἐγείρας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀντέκρυσε βλέμμα τι τῆς κυρίας Μάνν, ἥτις ἱσταμένη ὀπι- σθεν τοῦ καθίσματος τοῦ κλητῆρος, ἐπεδείκνυε τῷ Ὁλιβερ ὀργίλως τὸν γρόνον της· ἐνύησεν οὗτος ἀμέσως τί ἡ χειρονομία ἐσήμαινε, διότι ὁ γρόνος ἐκεῖνος πολλάκις ἐθώπευσε τὴν ῥάχιν του καὶ ἀνεξίτηλα εἰς τὴν μνήμην του κατέλι- πεν ἔχνη.

«Θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ κυρία Μάνν μαζί; ἠρώτησεν ὁ ταλαίπωρος Ὁλιβερ.

— Ὁχι, αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατὸν, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπάμπυλ· ἀλλ' ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν θὰ ἐρχεται νὰ σε βλέπῃ.»

Βεβαίως τοῦτο δὲν ἦτο πολὺ παρήγορον διὰ τὸν Ὁλιβερ· ἀλλ' ὅσα μικρὰ καὶ ἂν ἦτο εἶχεν

ὅμως ἀρκούσαν νοημοσύνην, ὅπως προσποιηθῇ μεγάλην λύπην διότι ἐφευγέ· δὲν ἦτο δύσκολον εἰς τὸ δυστυχὲς παιδίον νὰ χύσῃ δάκρυα· ἡ πείνα καὶ οἱ νωποὶ ῥαβδισμοὶ εἶναι χρησιμώτατοι ὅ- ταν ἔχη τις ἀνάγκη νὰ κλαύσῃ· ἤρχισε λοιπὸν ὁ Ὁλιβερ νὰ κλαίῃ φυσικώτατα.

Ἡ κυρία Μάνν ἠσπάσθη αὐτὸν ἐπανειλημμέ- νως, καὶ ὅπερ προτιμότερον, τῷ ἔδωκεν ἐν κομ- μάτιον πῆττας μὲ βούτυρον, διὰ νὰ μὴ φανῇ πεινασμένος ὅταν φθάσῃ εἰς τὸ κατάστημα. Μὲ τὸ κομματίον λοιπὸν αὐτὸ ἀνὰ χεῖρας, ὁ Ὁλι- βερ κατέλιπε τὴν στυννὴν ἐκείνην κατοικίαν, ἐν ἣ οὐδέποτε τρυφερὸς λόγος ἢ φιλόστοργόν τι βλέμμα ἐγλύκαναν τὰ θλιβερά ἔτη τῆς παιδι- κῆς αὐτοῦ ἡλικίας. Καὶ ὅμως ἐξεργάγη εἰς δά- κρυα παιδικοῦ πόνου, ὅταν ἡ θύρα ἐκλείσθη ὅ- πισθεν αὐτοῦ· διότι ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ ἔμενον οἱ ὁμοιοπαθεῖς παῖδες, οἱ μόνον φίλοι οὓς ἐγνώρισε, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ παιδὸς ἐξηγέρθη τὸ πρῶ- τον τὸ αἶσθημα τῆς ἀπομονώσεως αὐτοῦ ἐν τῷ ἀχρνεῖ κόσμῳ.

— Ὁ κύριος Μπάμπυλ ἐβάδιζε μεγάλους βήμα- σιν, ὁ δὲ μικρὸς Ὁλιβερ κρατῶν τὴν κεντημένην παρυφὴν τῆς στολῆς τοῦ κλητῆρος, ἔτρεχε πα- ραπλεύρως αὐτοῦ, ἐρωτῶν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, ἂν ἐπλησίαζον νὰ φθάσωσιν. Εἰς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ παιδὸς ὁ κύριος Μπάμπυλ ἀπάντα συντόμως καὶ ἀποτόμως· δὲν ὑφίστατο πλέον τὴν μαλα- κτικὴν δύναμιν ἣν ἐξασκεῖ ἡ γυνέβρα ἐπὶ τινων καρδιῶν, καὶ εἶχε γίνεαι αὐθὺς κλητῆρ.

Μόλις πρὸ ἐνὸς τετάρτου εἶχε διέλθει ὁ Ὁλι- βερ τὸ κατώφλιον τοῦ πτωχοκομεῖου, καὶ μό- λις εἶχε τελειώσει τὴν καταβρόχισιν δευτέρου κομματίου ἄρτου, ὅταν ὁ κύριος Μπάμπυλ, ὅστις εἶχε παραδώσει αὐτὸν εἰς τὰς φροντίδας γραίας τινὸς, ἐπανῆλθε νὰ τῷ εἰπῇ ὅτι ἦτο ἡ- μέρα συνεδριάσεως τοῦ συμβουλίου καὶ ὅτι τὸ συμβούλιον τὸν ἐξήτει.

— Ὁ Ὁλιβερ ὅστις δὲν εἶχεν ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τοῦ τί ἐστὶ συμβούλιον, ἐξεπλάγη μεγάλως ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τούτῳ, καὶ εὐρέθη εἰς ἀμηχανίαν ἂν πρέπη νὰ κλαίῃ ἢ νὰ γελά· δὲν ἔσχεν ὅμως καιρὸν νὰ σκεφθῇ ἐπὶ πολὺ· ὁ κύριος Μπάμπυλ κατάνεγκεν ἐν μικρὸν κτύπημα τῆς ῥάβδου κατὰ τῆς κεφαλῆς του, ὅπως καταστήσῃ αὐτὸν προσε- κτικόν, ἔτερον κατὰ τῆς ῥάχης του, ὅπως τῷ δώσῃ ὥσθιν πρὸς τὰ πρόσω, τὸν διέταξε νὰ κο- λουθήσῃ καὶ ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς εὐρεῖαν αἴθου- σαν, ἐν ἣ ὀκτὼ ἢ δέκα χονδροὶ κύριοι ἐκάθηντο πῆριξ τραπέζης, εἰς ἧς τὸ ἐν ἄκρον ἐπὶ ἑδρας ὑ- ψηλοτέρως τῶν λοιπῶν ἐκάθητο κύριός τις, ἀρ- κούντως παχύσαρκος, πρόσωπον ἔχων στρογγύ- λον καὶ ἐρυθρόν.

«Χαίρετίσε τὸ συμβούλιον,» εἶπεν ὁ Μπάμπυλ.

— Ὁ Ὁλιβερ ἐσπόγγισε δύο ἢ τρία δάκρυα, ὑ- γραίνοντα ἔτι τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ προσεκύ- νησε τὴν τραπέζαν τοῦ συμβουλίου.

«Τὸ ὄνομά σου, μικρέ;» ἠρώτησεν ὁ κύριος ὁ κατέχων τὴν μεγάλην ἑδραν.

«Ὁ Ὀλιβερ φοβήθη ἰδὼν τόσον πολλοὺς κύριους καὶ τὰ ἔχασεν. Ὁ κλητὴρ προσεπάθησε νὰ ἐνθαρρύνῃ αὐτὸν διὰ νέας ἰσχυρὰς ἐπαφῆς τῆς κλητηρικῆς βράβδου ἐπὶ τῶν νώτων του, ὅπερ τὸν ἔκαμε νὰ κλαύσῃ· διὰ τοῦτο ἀπήντησε μὲ φωνὴν ταπεινὴν καὶ τρέμουσαν, ἐξ οὗ λαβὼν ἀφορμὴν κύριός τις λευκὸν φέρων ἐσωκάρδιον εἶπεν ὅτι τὸ παιδίον ἦτο μωρὸν καὶ εὐήθες· τοῦτο θὰ ἐθεώρησεν ἴσως μέσον προσφορώτατον ὅπως τὸ ἐγκαρδιώσῃ.

«Ἀκουσέ με, μικρὲ, εἶπεν ὁ πρόεδρος. Εἰξεύρεις ὑποθέτω ὅτι εἶσαι ὀρφανός.

— Τί θὰ εἰπῇ αὐτὸ, Σέρ; ἠρώτησεν ὁ ἀτυχὴς Ὀλιβερ.

— Εἶναι πράγματι βλάξ—τὸ κατάλαβα ἀμέσως, εἶπεν ἀποφθεγματικῶς ὁ κύριος μὲ τὸ λευκὸν ἐσωκάρδιον.

— Σιωπὴ! εἶπεν ὁ πρῶτος ὁμιλήσας κύριος· θὰ εἰξεύρης ὅπως δὴ ποτε ὅτι οὔτε πατέρα οὔτε μητέρα ἔχεις καὶ ὅτι ἀνετράφης ἀπὸ τὴν ἐνορίαν.

— Ναί, Σέρ, ἀπεκρίνατο ὁ Ὀλιβερ, κλαίων πικρῶς.

— Τί ἔχεις καὶ κλαίεις; ἠρώτησεν ὁ κύριος μὲ τὸ λευκὸν ἐσωκάρδιον· (καὶ ἀληθῶς ἦτο πολὺ παράδοξον· ποίαν αἰτίαν εἶχεν αὐτὸ τὸ παιδίον νὰ κλαίῃ;)

— Ἐλπίζω ὅτι θὰ κάμνης κάθε βράδυ τὴν προσευχὴν σου, εἶπεν ἕτερος κύριος τραχέως, καὶ θὰ παρακαλῇ τὸν Θεὸν ὡς καλὸς χριστιανὸς δι' ἐκεῖνους ὁποῦ σὲ τρέφουν καὶ φροντίζουν διὰ σέ.

— Ναί, Σέρ, ἐτραύλισε τὸ παιδίον.

— Καλὰ, εἶπεν ὁ στρογγυλοπρόσωπος πρόεδρος. Σ' ἐκαλέσαμεν ἐδῶ διὰ νὰ σκεφθῶμεν περὶ τῆς ἀνατροφῆς σου καὶ σὲ βάλωμεν νὰ μάθῃς κάμμιαν τέχνην χρήσιμον. Ἀῦριον λοιπὸν τὸ πρῶτ' εἰς τὰς ἑξ ν' ἀρχίσῃς νὰ ξαίνῃς στουπιά.»

«Ὡστε ἡ εἰς τὸν Ὀλιβερ ἐπιβληθεῖσα ἀσχολία αὕτη, ἦτο φάνεται εὐφυὲς συνδυασμὸς ἀμφοτέρων τῶν εὐεργετημάτων ἅτινα γενναιοφρόνως ἐχορήγουν αὐτῷ, τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς ἐκμαθήσεως τέχνης. Ἀνεγνώρισεν ἀμφοτέρω δι' ἐδαφιαίας προσκλίσεως, κατ' εἰσήγησιν τοῦ κλητῆρος γενομένης· ἔπειτα ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς μεγάλην τινὰ αἴθουσαν τοῦ πτωχοκομείου, ἐνθα ἐπὶ τινος ἀρκούντως σκληρᾶς κλίνης ἐκοιμήθη ὁλολύζων· φαινή ἀπόδειξις τοῦ εὐσπλάγχθου τῶν νόμων τῆς ἡμετέρας εὐδαίμονος χώρας, οἵτινες δὲν ἐμποδίζουν τοὺς πτωχοὺς νὰ κοιμῶνται!

Ταλαίπωρος Ὀλιβερ! Κοιμώμενος ἐν εὐδαίμονι ἀγνοῖα τῶν περὶ αὐτὸν συμβαινόντων, ποῦ νὰ εἰξεύρῃ ὅτι τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν εἶχε λάβει τὸ συμβούλιον ἀπόφασιν, μέλλουσαν νὰ

ἐξασκήσῃ ἐπὶ τῆς μετέπειτα τύχης αὐτοῦ ἀναπόδραστον ἐπιρροήν· ἀλλ' ἡ ἀπόφασις εἶχε ληφθῇ, καὶ ἰδοὺ ὁποῖα τις ἦτο.

Τὰ μέλη τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου ἦσαν ἄνδρες πλήρεις συνέσεως καὶ ἐμβριθοῦς φιλοσοφικοῦ πνεύματος. Ἐπιστήσαντες τὴν προσοχὴν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ πτωχοκομείου, ἀνεκάλυψαν πάραυτα, ὅτι οὐδέποτε κοινὰ πνεύματα θὰ κατέρθουν νὰ διδῶσιν, ὅτι ἡ ἐν αὐτῷ διαμονὴ ἤρεσκεν ὑπερβαλλόντως εἰς τοὺς πτωχοὺς! Τὸ πτωχοκομεῖον ἦτο διὰ τοὺς πτωχοὺς κατάλυμα πλήρες διασκεδάσεων, εἶδος οἰνοπωλείου ἐν ᾧ τὰ πάντα δωρεὰν ἐλάβανον, καὶ ἐν ᾧ καθ' ὅλον τὸ ἔτος εἶχον τὸ πρόγευμα, τὸ γεῦμα, τὸ δείπνον καὶ τὸ δεῖπνον· ἦτο αὐτόχρημα Ἡλύσια πεδία ἐκ πλίνθων καὶ ἀσβέστου, ἐν ᾧ πάντες εἶχον τὰς ἀπολαύσεις τῶν χωρὶς νὰ ἐργάζωνται.

«ὦ, ὦ! ἐσκέφθη πονήρως τὸ συμβούλιον· δὲν εἴμεθα ἡμεῖς ἄνθρωποι νᾶνεχόμεθα τοιαύτην κατάστασιν· θὰ τακτοποιήσωμεν τὰ πάντα· θὰ θέσωμεν τέρμα εἰς τὸ κακὸν καὶ τοῦτο ἀνευ ἀναβολῆς.»

Ἐπὶ τούτῳ παρεδέχθησαν ὡς ἀρχὴν καὶ βᾶσιν, ὅτι οἱ πτωχοὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἠδύναντο κατ' ἐκλογὴν (διότι οὐδένα ἤθελον νὰ βιάσῃσι, πολλοὺ γὰρ καὶ δεῖ) ἢ ν' ἀποθάνωσι τῆς πείνης ἀργὰ καὶ κατὰ μικρὸν ἢ ν' ἐμμενον ἐν τῷ καταστήματι, ἢ ἀμέσως ἂν ἐξήρχοντο αὐτοῦ. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συνῆψαν συμβόλαιον μετὰ τῆς ἐταιρίας τῶν ὑδραγωγείων, ὅπως ἔχωσιν ἀπεριόριστον ποσότητα ὕδατος, καὶ μετὰ τινος σιτημπορίου, ὑποχρεωθέντος κατὰ περιόδους ὠρισμένας νὰ παρέχῃ μικρὰν ποσότητα ἀλεύρου βρώμης. Ἀπεφάσισαν προσέτι νὰ χορηγῶνται τρεῖς καθ' ἑκάστην μικρὰν μερίδας ἀραιοῦ πόλου, ἀνὰ ἓν κρομμύδιον δις τῆς ἐβδομάδος καὶ τὸ ἡμισυ μικροῦ ἄρτου κατὰ κυριακὴν. Διὰ δὲ τὰς γυναῖκας ἔλαβον πολλὰ ἄλλα μέτρα συνετὰ καὶ φιλάνθρωπα, ἅτινα περιττὸν κρίνω νᾶναφέρω· δὲν ἠμέλησαν προσέτι νὰ χωρίσωσι καλοκαθάως δι' οἷονεὶ διαζυγίου τὰ πτωχὰ ἀνδρόγυνα, ἀπαλάσσοντα οὕτως αὐτὰ ἀπὸ τὰ ὑπερογκὰ ἔξοδα ἅτινα θάπητοντο ἐὰν ἤθελον νὰ λάβωσι διαζύγιον παρὰ τοῦ κανονικοῦ δικαστηρίου καὶ ἀντὶ νὰ ὑποχρεώσωσι τὸν σύζυγον νὰ βοηθῇ διὰ τῆς ἐργασίας τὴν οἰκογενεὶάν του, ἐχώρισαν αὐτὸν τῆς οἰκογενείας του καὶ τὸν κατέστησαν ἐλεύθερον. Οὐδεὶς δύναται νὰ ὑπολογίσῃ πόσοι ἄνθρωποι ἐκ πασῶν τῶν κοινωνικῶν τάξεων θὰ ἐθεώρουν ἑαυτοὺς εὐτυχεῖς ἐὰν κατέρθουν νὰπολαύσωσιν ἀμφοτέρω τῶν εὐεργετημάτων· ἀλλ' οἱ διευθύνοντες ἦσαν ἄνδρες προβλεπτικοὶ καὶ ὑπερεπήδησαν τὸ πρόσκομμα αὐτό· πρὸς ἀπολαύσιν τῶν εὐεργετημάτων τούτων ἦν ἀνάγκη νὰ ζῇ τις ἐν τῷ πτωχοκομείῳ καὶ ἐκ πόλου, ὅπερ ἐτρόμαζε τοὺς ἀνθρώπους.

Ἐξ ἡμῶν μετὰ τὴν ἄφῃν τοῦ Ὀλιβερ Τούιστ

τὸ νέον σύστημα ἦν ἐν πλήρει ἰσχύϊ. Κατ' ἀρχὰς ἦτο κάπως δαπανηρότερον· ἐχρειάσθη νὰ πληρώσωσι περισσότερα εἰς τὸν ἐργολάβον τῶν κηδεῶν, καὶ νὰ στενεύσωσι τὰ ἐνδύματα τῶν πτωχῶν, κατίσχων καὶ κατεσκληρότων καταντησάντων μετὰ δύο ἐβδομάδων πολτοφαγίαν· ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς τῶν τροφίμων τοῦ πτωχοκομείου ἡλαττώθη ἐπαισθητῶς καὶ τοῦ συμβουλίου ἡ χάρὰ ἦν ἀνεκλάλητος.

Τὸ μέρος, ἐνθα ἔτρωγον τὰ παιδιά, ἦτο μεγάλη τις πλακόστρωτος αἶθουσα, εἰς ἧς τὸ ἄκρον εὐρίσκετο λέβης τις, ὁπόθεν ὁ συσσιτάρχης τοῦ πτωχοκομείου, φέρων ἐμπροσθέντα καὶ βοηθούμενος ὑπὸ μιᾶς ἢ δύο γυναικῶν, ἐκένου τὸν πόλτον κατὰ τὰς ὥρας τοῦ φαγητοῦ. Ἐκαστον παιδίον ἐλάβανεν ἐκ τούτου ἐν μικρὸν τρυβλίον πλήρες, καὶ οὐδέποτε περισσότερον, ἐξαιρουμένων τῶν ἐορτῶν, ὅτε ἐλάβανον ἐπὶ πλέον δύο οὐγκίνας καὶ ἐν τέταρτον ἄρτου· τὰ λευκοσίδηρα τρυβλία τῶν δὲν εἶχον ἀνάγκην καθαρισμοῦ, διότι διὰ τῶν κοχλιαρίων τῶν, ζητούντα νὰ φάγῃ καὶ τὸ τελευταῖον τοῦ φαγητοῦ μῆριον, τοσοῦτω τὰ ἐκαθάριζον τὰ παιδιά, ὥστε ἀπῆστροπτον. Καὶ ὅταν ἐτελείωνον τὴν ἐργασίαν ταύτην, ἥτις δὲν διήρκει πολὺ διότι τὰ κοχλιαρία εἶχον σχεδὸν τὸ μέγεθος τοῦ τρυβλίου, ἔμμενον ἐν ἐκστάσει πρὸ τοῦ λέβητος, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τῶν τοσαύτην ἀπληστίαν ἐξέφραζον, ὥστε ἐνόμιζες ὅτι τὸν κατεβόρχειζον διὰ τῶν βλεμμάτων· καὶ ἔλειχον τὰ δάκτυλά των διὰ νὰ μὴ χάσωσιν ὀλίγας σταγόνας πόλου, προσκολληθείσας εἰς αὐτά. Τὰ παιδιά ἐν γένει ἔχουσιν ἐξαίρετον ὄρεξιν· ὁ Ὀλιβερ Τούιστ καὶ οἱ σύντροφοί του ἐπὶ τρεῖς μῆνας ὑπέμειναν τὰς βασάνους βραδείας κατατήξεως, καὶ ἡ πείνα ἐπὶ τοσοῦτον διετάρχεε τὰς διανοητικὰς των δυνάμεις, ὥστε ἐν παιδίον, ὅπερ ἀναλόγως τῆς ἡλικίας του εἶχε μέγα ἀνάστημα, καὶ δὲν ἦτο συνειθισμένον εἰς τοιαύτην διαίταν διότι ὁ πατήρ του ἦτο μάγειρος, ἔδωκεν εἰς τοὺς συντρόφους του νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι ἐὰν δὲν θὰ ἐλάβανεν μίαν ἐπὶ πλέον μερίδα πόλου καθ' ἑκάστην, πολὺ ἐφοβεῖτο μὴ φάγῃ κάμμιαν νύκτα τὸ μετ' αὐτοῦ συγκοιμώμενον παιδίον, τὸ ὁποῖον ἦτο μικρὸν καὶ ἀδύνατον· ὁμιλῶν δ' οὕτως εἶχεν ἀπλανὲς καὶ πειναλέον τὸ ὄμμα καὶ οἱ σύντροφοί του τὸν ἐπίστευσαν· ἀπεφάσισαν λοιπὸν καὶ ἐρρίψαν κληρὸν, ὅπως ὀρισθῇ ἐκεῖνος, ὅστις τὴν αὐτὴν ἐσπέραν κατὰ τὸ δεῖπνον ἤθελε ζητήσῃ καὶ ἄλλην μερίδα παρὰ τοῦ συσσιτάρχου· ὁ κληρὸς ἔπεσεν ἐπὶ τὸν Ὀλιβερ Τούιστ.

Τὴν ἐσπέραν τὰ παιδιά κατέλαβον τὰς θέσεις των· ὁ συσσιτάρχης, περιβεβλημένος τὴν μαγειρικὴν αὐτοῦ στολὴν, παρίστατο αὐτοπροσώπως πρὸ τοῦ λέβητος· ἐκένωσε τὸν πόλτον καὶ ἀπήγγειλαν μεγάλην προσευχὴν πρὸ τοῦ λιτοῦ δείπνου. Ὁ πόλτος ἐξηφανίσθη· τὰ παιδιά ἔχου-

φορμίζουν εἰς τὰ ὄψα ἀλλήλων, ἔκαμνον νεύματα εἰς τὸν Ὀλιβερ, καὶ τὰ πλησίον αὐτοῦ τὸν ἐκέντων διὰ τοῦ ἀγκῶνος. Ὅσῳ μικρὸς καὶ ἂν ἦτο, ἡ πείνα ἤμως τὸν εἶχε φέρει εἰς ἀπελπισίαν, καὶ τῆς δυστυχίας ἡ ὑπερβολὴ εἶχεν ἐμπεύσει αὐτῷ αἶσθημα ἀδιαφορίας διὰ πᾶν τὸ συμβησόμενον· ἠγέρθη λοιπὸν, καὶ προτείνας τὸ τρυβλίον καὶ τὸ κοχλιαρίον εἶπε μετὰ φωνῆς ὑποτρεμούσης:

«Ἄν ἀγαπᾶτε, βάλτε μου ἀκόμη ᾿λίγο, Σέρ.»

Ὁ χονδρὸς καὶ ἐρυθροπάρχειος συσσιτάρχης ὠχρίασεν· ἐμβρόντητος ἐπὶ τῷ μεγέθει τῆς τολμῆς ἐκύτταξε πολλάκις τὸν μικρὸν ἀντάρτην· εἶτα ἐστηρίχθη ἐπὶ τοῦ λέβητος διὰ νὰ βασταχθῇ εἰς τοὺς πόδας του· αἱ βοηθοῦσαι αὐτὸν γράϊκι εἶχον καταληφθῇ ἐξ ἀπεριγράπτου ἐκπλήξεως καὶ τὰ παιδιά ἐξ ἀπεριγράπτου τρόμου.

«Πῶς! εἶπεν ἐπὶ τέλους ὁ συσσιτάρχης μὲ ἡλ-λοιωμένην φωνήν.

— Ἄν ἀγαπᾶτε, βάλτε μου ἀκόμη ᾿λίγο, Σέρ,» ἀπεκρίθη ὁ Ὀλιβερ.

Ὁ συσσιτάρχης κατήνεγκε μέγα κτύπημα διὰ τοῦ μαγειρικοῦ του κοχλιαρίου του κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ὀλιβερ, καὶ μὲ φωνὰς δυνατὰς ἐκάλεσε τὸν κλητῆρα.

Τὸ συμβούλιον ἦτο συνηγμένον ἐν ἐπισήμῳ συνεδριάσει, ὅταν ὁ κύριος Μπάμπλ, ὅλως ἐκτός ἑαυτοῦ εἰσώρμησεν εἰς τὴν αἶθουσαν καὶ στραφεὶς εἰς τὸν πρόεδρον, τῷ εἶπε:

«Σέρ Λίμκινς, σὰς ζητῶ συγχώρησιν διότι σὰς ταράττω· Σέρ, ὁ Ὀλιβερ Τούιστ ἐξαναγύρεψεν!»

«Ὅλοι ἔμειναν ἐμβρόντητοι· ἡ φρίκη ἀπεικονίσθη εἰς τὰ πρόσωπα πάντων.

«Ἐξαναγύρεψεν; εἶπεν ὁ κύριος Λίμκινς· κατευνάσου, Μπάμπλ, καὶ ἀποκρίσου μας σαφῶς. Ἐννοεῖς ὅτι ἐγύρεψεν ἐκ νέου τροφήν, ἀφ' οὗ πρῶτον ἔφαγε τὸν κατὰ τὸν κανονισμὸν χορηγούμενον αὐτῷ ζῶμόν;

— Μάλιστα, Σέρ.

— Αὐτὸ τὸ παιδί θὰ καταντήσῃ εἰς τὴν κρεμάλα κάμμιαν ἡμέραν, εἶπεν ὁ κύριος μὲ τὸ λευκὸν ἐσωκάρδιον. Ναί, θὰ καταντήσῃ εἰς τὴν κρεμάλαν.»

Οὐδεὶς ἀντέλεξεν εἰς τὴν πρόρρησιν ταύτην. Ζωηρὰ συζήτησις ἐγένετο καὶ τὸ ἐξαγόμενον αὐτῆς ἦτο ὅτι ὁ Ὀλιβερ καθεῖρθη καὶ τὴν ἐπαύριον τὴν πρῶταν κοινοποίησις τοιχοκολλημένη εἰς τὴν θύραν προσέφερεν ἀμοιβὴν πέντε λιρῶν σερλινδῶν εἰς τὸν ἀναλαμβάνοντα νὰπαλλάξῃ τὴν ἐνορίαν τοῦ βάρους τοῦ Ὀλιβερ Τούιστ· ἡ ἐν ἄλλαις λέξεσι προσέφερε πέντε λίρας καὶ τὸν Ὀλιβερ Τούιστ εἰς πάντα, ἄνδρα ἢ γυναῖκα, ὅστις ἤθελεν ἔχει ἀνάγκην μαθητευομένου, δι' οἵανδήποτε τέχνην ἢ ἐπιχείρησιν.

«Ὅσον καιρὸν ζῶ, ποτέ μου δὲν ἐσχημάτισα τόσῳ ἀκατάδαντον πεποίησιν, ἔλεγε τὴν πρῶταν τῆς ἐπαύριον ὁ κύριος μὲ τὸ λευκὸν ἐσωκάρδιον,

κρούων τὴν θύραν καὶ ἀναγινώσκων τὴν κοινοποίησιν, ὅσον καιρὸν ζῶ, ποτὲ μου δὲν ἐσχημάτισα τόσῳ ἀκράδαντον πεποιθήσιν, ὅποιαν τώρα δι' αὐτὸ τὸ παιδί, διὰ τὸ ὅποιον πιστεύω ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ καταντήσῃ εἰς τὴν κρεμάλαν!»

Ἐπειδὴ ἐν τῇ συνεχείᾳ τῆς διηγήσεώς μου θὰ φανῇ ἂν ὁ κύριος μὲ τὸ λευκὸν ἐσωκάρδιον εἶχε δίκαιον ἢ ἀδικον, θὰ βλάψω νομίζω τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῆς (ἐὰν τυχὸν κέκτηται τοιοῦτο), προλέγων ἂν ὁ βίος τοῦ Ὀλιβερ Τουίστ κατέληξεν ἢ μὴ εἰς τὴν τρομερὰν ταύτην λύσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Πῶς ὁ Μιγρον ἔλειψεν ὁ Ὀλιβερ Τουίστ νὰ λάβῃ θέσιν παρ' αὐτοῦ ἢ ἀμεριμνομέριμον.

Ἀφ' οὗ διέπραξε τὸ ἀσυγχώρητον ἔγκλημα νὰ ζητήσῃ δις πόλτον ὁ Ὀλιβερ ἔμεινεν ἐπὶ ὁκτὼ ἡμέρας καθειργμένος ἐν τῷ κρατητηρίῳ, ἐν ᾧ τὸν εἶχον ἐγκλείσει ἢ εὐσπλαγχνία καὶ ἡ σύνεσις τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου. Ὡστε ἡ δύνατό τις νὰ ὑποθέσῃ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ὅτι ἐὰν μετὰ σεβασμοῦ ἤκουσεν ὁ Ὀλιβερ τὴν πρόρρησιν τοῦ κυρίου μὲ τὸ λευκὸν ἐσωκάρδιον ἡδύνατο εὐκόλως νὰ τὴν πραγματοποιήσῃ προσηλὼν τὸ ἐν ἄκρον μανδηλίου εἰς ἐν καρφίον εἰς τὸν τοῖχον καὶ τὸν λαϊμόν του εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον. Ἀλλ' ὑπῆρχεν ἐν κώλυμα πρὸς ἐκτέλεσιν τοιαύτης πράξεως· διότι κατ' εἰδικὴν διαταγὴν τοῦ συμβουλίου, φέρουσιν τὰς σφραγίδας καὶ τὰς ὑπογραφὰς πάντων τῶν μελῶν, τὰ μανδηλία, θεωρούμενα ὡς ἀντικείμενα πολυτελείας, ἀπηγορεύθησαν διὰ παντὸς εἰς τοὺς τροφίμους τοῦ πτωχοκομείου· ἔπειτα ἡ τρυφερά ἡλικία τοῦ Ὀλιβερ ἦτο δεύτερον κώλυμα ἐπίσης σπουδαῖον· ἠρκέσθη λοιπὸν νὰ κλαύσῃ πικρῶς ἐπὶ δλοκλήρους ἡμέρας· καὶ ὅταν ἤρχοντο αἱ μακρὰ καὶ ἀνιαρὰ ὥραι τῆς νυκτός, ἐκάλυπτε τοὺς ὀφθαλμούς μὲ τὰς μικρὰς χεῖράς του, διὰ νὰ μὴ βλέπῃ τὸ σκότος, καὶ ἐχώνετο εἰς μίαν γωνίαν προσπαθὼν νὰ κοιμηθῇ· ἐνίοτε ἐξεγείρετο ἐντρομος καὶ προσήγγιζεν εἰς τὸν τοῖχον, ὡς ἐὰν εὕρισκεν εἰς τὴν τραχείαν καὶ ψυχρὰν αὐτοῦ ἐπιφάνειαν προστάσιαν κατὰ τοῦ περικυκλοῦντος αὐτὸν σκότους καὶ τῆς ἐρημίας.

Ἀλλ' οἱ ἐχθροὶ τοῦ συστήματος δὲν πρέπει νὰ φαντασθῶσιν ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τῆς καθεύξεως αὐτοῦ ἐστερήθη ὁ Ὀλιβερ τοῦ εὐεργετήματος τῆς γυμναστικῆς, τῶν κοινωνικῶν εὐχαριστήσεων ἢ τῶν παραμυθιῶν τῆς θρησκείας. Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὴν γυμναστικὴν, ἐπειδὴ ὁ καιρὸς ἦτο ὥραϊος καὶ ψυχρὸς, εἶχε τὴν ἀδειαν ἐκάστην πρωΐαν νὰ νίπτῃται εἰς τὴν βρύσιν, ἐν αὐτῇ πλακοστρώτῳ, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου Μπάμπλ, ὅστις διὰ νὰ παραλάβῃ ἐνδεχομένην προσβολὴν καταρροῆς, ἐπετάχυνε τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος τοῦ Ὀλιβερ διὰ συνεχῶν ῥαβδισμῶν. Ὡς πρὸς δὲ τὰς κοινωνικὰς εὐχαρι-

στήσεις, ἀνὰ πᾶσαν δευτέραν ἡμέραν ὠδήγουν αὐτὸν εἰς τὸ παιδικὸν ἐστιατόριον καὶ ἐκεῖ διὰ τὸ καλὸν παράδειγμα καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἄλλων ἐμαστιγοῦτο ὡς τῷ ἔπρεπε. Ἀντὶ δὲ νὰ τῷ ἀρνηθῶσι τὰς θρησκευτικὰς παραμυθίας, τοῦναντίον καθ' ἐκάστην ἐσπέραν εἰσῆγον αὐτὸν διὰ λακτισμάτων εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἐκεῖ εἶχε τὴν ἀδειαν νὰ κούῃ πρὸς μεγάλην αὐτοῦ παρηγορίαν, τὴν ὑπὸ τοῦ συμβουλίου ἐπιτεθεωρημένην καὶ ἐπηξημένην προσευχὴν τῶν συντρόφων του, δι' ἧς ἐδέοντο οὗτοι νὰ καταστῶσιν ἀγαθοὶ, ἐνάρετοι, εὐδαίμονες καὶ εὐπειθεῖς, καὶ νὰ μὴ ὁμοιάσωσι τῷ Ὀλιβερ Τουίστ, ὃν παρίστων ὡς ἐγκαταλειφθέντα πλέον διὰ τὰ πολλὰ του ἐλαττώματα καὶ τὰς κακίας καὶ τὴν προστάσιαν καὶ τὴν κυριότητα τοῦ Σατανᾶ, καὶ ὡς τέλειον δείγμα προϊόντος τῆς βιομηχανίας τοῦ διαβόλου.

Ἐν ᾧ οὕτω τὰ τοῦ Ὀλιβερ ἐλάμβανον τοιαύτην ἀγαθὴν καὶ εὐνοϊκωτάτην τροπὴν, συνέβη πρωΐαν τινὰ ὁ κύριος Γκαμφίηλδ, καπνοδοχοκαθαριστὴς τὸ ἐπάγγελμα, νὰ κατέρχεται τὴν ὁδὸν, βασιανίζων τὸν νοῦν του πρὸς ἐξέρεσιν μέσου πληρωμῆς πολλῶν καθυστερούντων ἐνοικίων, δι' ἃπερ ὁ οἰκοδεσπότης καθίστατο ὁσημέρξιν ἀπαιτητικώτερος. Μὲ ὅλας τὰς ἀθροίσεις καὶ τοὺς ὑπολογισμοὺς δὲν κατάρθου νὰ συμπληρώσῃ τὸ ποσὸν πέντε λίρῶν στερλινῶν, ὧν εἶχεν ἀνάγκην. Εἰς τοιαύτην δ' ἀμηχανίαν καὶ ἀπόγνωσιν περιελθὼν, ἐκτύπα τὸ μέτωπόν του καὶ κατόπιν ἐκτύπα τὸν ὄνον του, ὅτε διερχόμενος πρὸ τοῦ πτωχοκομείου ἔρριψε τὰ βλέμματα εἰς τὴν ἐπὶ τῆς θύρας τοιχοκολλημένην κοινοποίησιν.

«ὦ! ὦ!» ἔκαμεν εἰς τὸν ὄνον του.

Ὁ ὄνος του κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἦτο πολὺ ἀφρημένος· πιθανὸν ἐσκέπτετο ἐὰν εἰς τὸ πρόγευμά του θὰ ἔχη περισσὰ κραμβόφυλλα, καὶ ἐὰν θὰ παλλαγῇ ταχέως τῶν δύο σάκκων ἃς ἔσυρεν ἐπὶ τοῦ ἀμαξίου· δὲν προσέσχεν εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ κυρίου του καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του.

Ὁ κύριος Γκαμφίηλδ ἐξετόξευσε τότε φοβεράν βλασφημίαν κατὰ τοῦ ὄνου, ἔτρεξε κατόπιν καὶ κατήνεγκε κατὰ τῆς κεφαλῆς του ἰσχυρότατον κτύπημα, δυνάμενον νὰ συντρίψῃ πᾶν ἄλλο κρανίον ἐκτὸς κρανίου ὄνου· εἶτα ἤρπασε τὸν χαλινὸν καὶ συνετάραξεν ἀποτόμως τὰς σιαγόνας τοῦ ὄνου, ὅπως ἐπαναγάγῃ αὐτὸν εἰς ὑπακοήν· οὕτως ἔστρεψεν αὐτὸν εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος, κατήνεγκε δεύτερον κτύπημα κατὰ τοῦ κρανίου του ὅπως μένῃ ἐσκοτισμένος μέχρι τῆς ἐπανόδου του καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οὐδὸν τῆς θύρας ἵνα ἀναγνώσῃ τὴν κοινοποίησιν.

Ὁ κύριος μὲ τὸ λευκὸν ἐσωκάρδιον ἴστατο ὀρθίως, τὰς χεῖρας ὀπισθεν τῶν νώτων ἔχων· εἶχεν ἐξέλθει τῆς συνεδριάσεως, ἐν ᾗ μετ' ἐμβριθείας ἐγνωμάτευσε, καὶ εἶχε παραστῇ μάρτυς τῆς

μεταξὺ τοῦ κυρίου Γκαμφίηλδ καὶ τοῦ ὄνου τοῦ μικρὰς ἔριδος· ἐμειδίασε μετ' εὐχαριστήσεως ἰδὼν τὸν καπνοδοχοκαθαριστὴν πλησιάζοντα εἰς τὴν κοινοποίησιν, διότι πάραυτα κατενόησεν ὅτι ὁ κ. Γκαμφίηλδ ἦτο ὁ καταλληλότερος αὐθέντης διὰ τὸν Ὀλιβερ· ἐπίσης ἐμειδίασε καὶ ὁ κ. Γκαμφίηλδ ἀναγινώσκων τὴν κοινοποίησιν, διότι ἀκριβῶς πέντε λίραι τῷ ἐχρειάζοντο· ὡς πρὸς δὲ τὸ παιδίον, ὅπερ ὥφειλε νὰ ἀναλάβῃ, ἐσκέφθη ὅτι χάρις εἰς τὴν δίκαιαν τοῦ καταστήματος θὰ ἦτο ἀρκούντως ἰσχυρὸν διὰ νὰ ἀναρριχᾶται εἰς καπνοδοχεῖα· ἐπανεγένω τὴν κοινοποίησιν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον, λέξιν πρὸς λέξιν· ἀκολούθως φέρων εὐσεβάστως τὴν χεῖρα εἰς τὸ κασκέτον αὐτοῦ ἐπλησίασε τὸν κύριον μὲ τὸ λευκὸν ἐσωκάρδιον.

«Εἶναι ἐδῶ κἀνὲν παιδί, ὁποῦ ἡ ἐνορία θέλει νὰ βάλῃ εἰς μᾶστορη; ἠρώτησεν ὁ κύριος Γκαμφίηλδ.

— Ναι, καλὲ μου ἄνθρωπε, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος μὲ τὸ λευκὸν ἐσωκάρδιον μετὰ προστατευτικοῦ μειδιάματος. Τί τὸ θέλετε;

— Ἐὰν ἡ ἐνορία ἤθελε νὰ μάθῃ αὐτὸ κἄμμιαν εὐχάριστον τέχνην, ὡς παραδείγματος χάριν νὰ καθαρίζῃ τὰς καπνοδόχους, εἶπεν ὁ κύριος Γκαμφίηλδ, ἔχω ἀνάγκην ἐνὸς μαθητευομένου καὶ εὐχαρίστως θὰ το ἐπαιρνα.

— Εἴσελθε,» εἶπεν ὁ κύριος μὲ τὸ λευκὸν ἐσωκάρδιον.

Ὁ κύριος Γκαμφίηλδ ὑπῆγε πρῶτον καὶ κατήνεγκεν ἰσχυρὸν κτύπημα κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ ὄνου καὶ συνετάραξε τὰς σιαγόνας του, διὰ νὰ μὴ τῷ ἐπέλθῃ ἡ ἰδέα νὰ φύγῃ, καὶ ἠκολούθησε τὸν κύριον μὲ τὸ λευκὸν ἐσωκάρδιον εἰς τὴν αἴθουσαν, ἐν ᾗ ὁ Ὀλιβερ Τουίστ εἶχεν ἰδεῖ τὸ πρῶτον τὸν εὐπατρίδην ἐκεῖνον.

«Εἶναι πολὺ ἀκάθαρτον ἐπάγγελμα, εἶπεν ὁ κύριος Λίμκινς ὅταν ἤκουσε τὴν αἴτησιν τοῦ Γκαμφίηλδ.

— Πολλάκις παιδιὰ ἐπνίγησαν εἰς τὰς καπνοδόχους, παρετήρησεν ἕτερος κύριος.

— Αὐτὸ συμβαίνει, ὅταν βρέχουν τὸ ἄχυρον προτοῦ τὸ ἀνέψουν διὰ νὰ τὰ κάμουν νὰ καταιβοῦν, καὶ ἔτσι βγαίνει καπνὸς μονάχα καὶ καθόλου φωτιά, εἶπεν ὁ κύριος Γκαμφίηλδ. Ἀλλὰ νὰ σὰς εἰπῶ, ἀφεντικὰ, ὁ καπνὸς δὲν εἶναι καλὸς διὰ τίποτε, ἀποκοιμίζει τὰ παιδιὰ καὶ αὐτὸ θέλουν καὶ αὐτά. Τὰ παιδιὰ, βλέπετε, εἶναι πολὺ ἐπίμονα καὶ πολὺ ὀκνά· μία καλὴ φωτιά τὰ ἐξυπνᾷ καὶ τὰ νάγκάζει νὰ καταιβαίνου· εἰς τὰ τέσσαρα, ὅταν αἰσθάνωνται νὰ ψήνωνται ἢ πατοῦσας τῶν ποδῶν των.»

Ἡ ἐπεξήγησις αὕτη ἤρесе φαίνεται πολὺ εἰς τὸν κύριον μὲ τὸ λευκὸν ἐσωκάρδιον, ἀλλὰ βλέμμα σοβαρὸν τοῦ κυρίου Λίμκινς διέκοψε τὴν φαιδρότητα του. Τὸ συμβούλιον συνεσκέφθη ἐπὶ τινα λεπτὰ ταπεινὰ τῇ φωνῇ καὶ μόνον αἱ ἀ-

κόλουθοι λέξεις ἠκούοντο: «Ἐλάττωσις τῶν δαπανῶν· ἃς εἴμεθα οἰκονόμοι· ἰδοὺ περιστάσεις νὰ δημοσιεύσωμεν καλὴν λογοδοσίαν.» Καὶ αἱ λέξεις αὗται ἠκούοντο μόνον διότι ἐπανελαμβάνοντο πολλάκις καὶ μετὰ ζωηρότητος.

Τέλος ἡ ταπεινὴ τῇ φωνῇ συνδιάλεξις αὕτη ἔληξε καὶ ἀφ' οὗ οἱ σύμβουλοι κατέλαβον αὐτὴς τὰς θέσεις των καὶ ἀνέλαβον τὴν μεγαλοπρεπῆ αὐτῶν φυσιογνωμίαν, ὁ κύριος Λίμκινς εἶπεν:

«Ἐξετάσαντες τὴν αἴτησίν σας, δὲν δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν αὐτήν.

— Τὴν ἀπορρίπτουμεν καθ' ὁλοκληρίαν, εἶπεν ὁ κύριος μὲ τὸ λευκὸν ἐσωκάρδιον.

— Ἄνευ δισταγμοῦ,» προσέθηκαν τὰ λοιπὰ μέλη.

Ὁ κύριος Γκαμφίηλδ διετέλει ὑπὸ τὸ βάρος ἀσημάντου τινὸς κατηγορίας, ὅτι τρία ἢ τέσσαρα παιδιὰ ἀπέθανον ὑπ' αὐτὸν ἐκ δαρυῶν· τῷ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα μὴ τὸ συμβούλιον ἐξ ἀκατανόητου ἰδιοτροπίας ἔλαβε καὶ τοῦτο ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν ἀπόφασίν του, ὡς ἐπιβαρυντικὴν περίπτωσιν. Ἐὰν οὕτως εἶχε τὸ πρᾶγμα, οἱ κύριοι σύμβουλοι παρεξέκλινον τῆς ὁδοῦ, ἣν ἠκολούθουν συνήθως· μὴ ἐπιθυμῶν ποσὸς ὅμως νὰ φέρῃ τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς τὸ μέσον, ὁ κύριος Γκαμφίηλδ ἀπεμακρύνετο βραδέως τῆς τραπέζης, στρέφων τὸ κασκέτον μετὰ τῶν δακτύλων του.

«Λοιπὸν, ἀφεντικὰ, δὲν θέλετε νὰ μοῦ τὸ δώσῃτε;» εἶπεν ἰστάμενος ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς θύρας.

— Ὅχι, εἶπεν ὁ κύριος Λίμκινς· ἡ τοῦλάχιστον, ἐπειδὴ τὸ ἐπάγγελμα εἶναι ἀκάθαρτον, εἴμεθα γνώμης ὅτι ἡ προσφερομένη ἀμοιβὴ πρέπει νὰ ἐλαττωθῇ.»

Ἡ φυσιογνωμία τοῦ κυρίου Γκαμφίηλδ ἐφαιδρύνθη· ἐπλησίασε μετὰ σπουδῆς τὴν τραπέζαν καὶ εἶπε:

«Πόσα θέλετε νὰ μοῦ δώσετε, ἀφεντικὰ; σὰς παρακαλῶ, μὴ ζητῆτε νὰ ζημιώσετε ἕνα πτωχὸν ἄνθρωπον· πόσα μοῦ δίνετε;

— Μοῦ φαίνεται, ὅτι τρεῖς λίραι καὶ δέκα σελίνια εἶναι πολὺ ἀρκετὰ, εἶπεν ὁ κύριος Λίμκινς.

— Εἶναι μάλιστα καὶ δέκα σελίνια παραπάνω ἀφ' ὅσα χρειάζονται, εἶπεν ὁ κύριος μὲ τὸ λευκὸν ἐσωκάρδιον.

— Ἀς ᾄδῃ, βάλετε τέσσερες λίρες, ἀφεντικὰ, εἶπεν ὁ Γκαμφίηλδ, καὶ τὰ σάζομεν.

— Τρεῖς λίρες καὶ δέκα σελίνια, ἐπανελάβεν ὁ κύριος Λίμκινς μετὰ σταθερότητος.

— Νὰ μοιράσωμεν τὴν διαφορὰν, ἀφεντικὰ, εἶπεν ὁ Γκαμφίηλδ μετ' ἐπιμονῆς· τρεῖς λίρες καὶ δεκαπέντε σελίνια.

— Οὐδ' ἕνα φαρδίον παραπάνω, εἶπεν ὁ κύριος Λίμκινς μετὰ τῆς αὐτῆς σταθερότητος.

— Εἴθε πολὺ σκληροὶ εἰς ἐμὲ, ἀφεντικὰ, εἶπεν ὁ Γκαμφίηλδ, ἀμφιρρόπων.

— Μπα! μπα! άνοησία! είπεν ο κύριος με τὸ λευκὸν ἐσωκάρδιον. Καὶ δωρεάν νά το ἔπαιρνες πάλιν ὠφελιμένος θά εὐρεθῇς· πάρε το, άνόητε· εἶναι παιδί καθὼς τῇ θέλεις· καὶ ἂν κάμμιὰ φορὰ τὸ δέρεις, θά τοῦ κάμνη καλό· δὲν κοστίζει καὶ τίποτε ἡ διατροφή του, διότι ἀφ' οὗτου ἐγεννήθη, ποτὲ δὲν ἔπαθεν ἀπὸ δυσπεψίαν. Χά, χά, χά!»

Ὁ κύριος Γκαμφίηλδ ἔρριψεν εὐθεὺς βλέμμα ἐπὶ τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου, καὶ βλέπων ὅλους μειδιῶντας ἀνεκάγχασε καὶ αὐτός.

Ἡ συμφωνία ἐγένετο καὶ ὁ κύριος Μπάμμυλ διατάχθη νά προσαγάγῃ αὐθημερὸν τὸν Ὀλιβερ Τουίστ πρὸ τοῦ εἰρηνοδίκου, ὅστις κατὰ τὸν νόμον ἔδει νά προσυπογράψῃ καὶ ἐπικυρώσῃ τὸ συμβόλαιον τῆς προσλήψεως τοῦ μαθητευομένου.

Συνεπεῖχ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ὁ Ὀλιβερ πρὸς μεγίστην αὐτοῦ ἐκπληξιν ἐξήλθε τῆς φυλακῆς καὶ τῷ ἔδωσαν νά φορέσῃ λευκὸν ὑποκάμισον. Μόλις εἶχε τελειώσῃ τὸν ἐκτακτὸν τοῦτον στολισμὸν τοῦ, καὶ ὁ κύριος Μπάμμυλ ἔφερεν αὐτῷ ἓν τρυβλίον πόλτου, καὶ δύο οὐγκίας καὶ τέταρτον ἄρτου, ὡς συνειθίζετο κατὰ τὰς ἐορτασίμους ἡμέρας. Ταῦτα ἰδὼν ὁ Ὀλιβερ ἤρχισε νά χέῃ θερμὰ δάκρυα, σκεφθεὶς οὐχὶ πολὺ άνοήτως, ὅτι ἀφ' οὗ τοιοῦτοτρόπως ἤθελε νά τον παχύνῃ τὸ συμβούλιον, θά εἶχε προαπεφασισμένον νά τον φονεύσῃ χάριν ἱσως φιλανθρωπικῶς τινος σκοποῦ.

«Μὴ κλαίης καὶ κοκκινίζουσιν τὰ ῥάτια σου, Ὀλιβερ, ἀλλὰ φάγε καλὰ καὶ ἔσο εὐθυμος, εἶπεν ὁ Μπάμμυλ μετ' ἀρχοντικοῦ ἤθους. Θά σε βάλουν εἰς ἀφεντικὸν, Ὀλιβερ.

— Εἰς ἀφεντικὸν, Σέρ! εἶπε τὸ παιδίον τρέμον.

— Ναί, Ὀλιβερ, εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμυλ. Οἱ εὐεργετικοὶ καὶ μεγαλόδωροι ἄνδρες, ὅπου φροντίζουν γιὰ σέ ὡς πατέρες, Ὀλιβερ, διότι δὲν ἔχεις πατέρα, θά σε βάλουν εἰς ἀφεντικὸν, θά σε βάλουν εἰς τὴν κοινωνίαν, νά γίνῃς ἄνθρωπος, ἂν καὶ δι' αὐτὸ ἡ ἐνορία θά ἐξοδεύσῃ τρεῖς λίρες καὶ δέκα σελίνια! Τρεῖς λίρες καὶ δέκα σελίνια, Ὀλιβερ! μὲ ἄλλους λόγους ἐβδόμῃντα σελίνια! Καὶ ὅλα αὐτὰ δι' ἓνα ἄθλιον ὄρφανόν, τὸν ὁποῖον κάνεις δὲν ἀγαπᾷ!»

Ὁ κύριος Μπάμμυλ ἐτελείωσε διὰ νά πάρῃ ἀναπνοὴν ἀφ' οὗ ἀπήγγειλε δι' ὅρους ἐπισήμου τὴν ἀνωτέρω προσλαλιάν. Τὰ δάκρυα κατέκλυζον τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ταλαιπώρου παιδὸς καὶ πικρῶς ὠλόλυζε.

«Ἐλα, εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμυλ μὲ ὀλιγοτέραν ἔμφρσιν, διότι ἡ φιλαυτία του ἐκολακεύθη ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς εὐγλωττίας του· ἔλα, Ὀλιβερ, σπόγγισε τὰ ῥάτια σου μὲ τὸ μανίκι σου, καὶ μὴ χύνης δάκρυα ἔς τὴν σοῦπά σου· κάμνεις ἄν άνόητος, καὶ μένεις Ὀλιβερ.» Ἀναμφιβόλως διότι ὁ πόλτος εἶχεν ἀρετὸν ὕδωρ, καὶ δὲν εἶχεν ἀνάγκην δακρύων διὰ ν' αὐξήσῃ.

Καθ' ὃδὸν ἐν ᾧ μετέβαινον εἰς τοῦ εἰρηνοδίκου ὁ κύριος Μπάμμυλ ἐνουθέτει τὸν Ὀλιβερ, λέγων αὐτῷ ὅτι τὸ μόνον ὕπερ εἶχε νά κάμῃ ἦτο νά φαίνεται εὐθυμος, καὶ ὅταν τὸν ἐρωτήσουν ἂν θέλῃ νά ἐμβῇ μαθητευόμενος νάπαντήσῃ—Μετὰ πάσης χαρᾶς. Ὁ Ὀλιβερ ὑπεσχέθη νά ἐκτελέσῃ πιστῶς τὰ δύο ταῦτα παραγγέλματα καὶ τοσοῦτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ὁ κύριος Μπάμμυλ τῷ ἔδωκε μὲ τρόπον νά ἐννοήσῃ ὅτι ἂν ἔκαμνεν ἄλλως δὲν θά τὰ πέρναγε καλὰ. Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ εἰρηνοδίκου ἐκλείσθη μόνος εἰς μικρὸν δωμάτιον, ὅπου ὁ κύριος Μπάμμυλ τὸν διέταξε νά περιμένῃ.

Τὸ παιδίον ἔμεινεν ἐκεῖ, τρέμον καὶ ἐν ἀγωνίᾳ· μετὰ παρέλευσιν ἡμισείας ὥρας ὁ κύριος Μπάμμυλ διήνοιξε τὴν θύραν, προσέβλεψε τὴν ἀσκεπῆ κεφαλὴν του καὶ εἶπε γεγωνυῖα τῇ φωνῇ.

«Ὀλιβερ, φίλε μου, ἔλα νά παρουσιασθῇς εἰς τὸν κύριον εἰρηνοδίκην.» Καὶ συγχρόνως ἐξακοντίσας ἀπειλητικὸν βλέμμα κατὰ τοῦ παιδὸς, προσέθηκε χαμηλῇ τῇ φωνῇ: «Πρόσεχε εἰς ὅσα σοῦ εἶπα, μάγκα τοῦ διαβόλου!»

Ἀκούσας τοὺς δύο τούτους τρόπους τοῦ λέγειν, κᾶπως ἀντιφάσκοντας πρὸς ἀλλήλους, ὁ Ὀλιβερ ἐκύτταξε μὲ ἀπορίαν τὸν κύριον Μπάμμυλ. Ἀλλ' οὗτος προέλαβε πᾶσαν παρατήρησιν τοῦ παιδὸς, μὴ ἀφείδ αὐτῷ καιρὸν νά σκεφθῇ, ἀλλ' εἰσαγαγὼν αὐτὸν μετὰ σπουδῆς εἰς πλυσίον αἵθουσας, ἧς ἡ θύρα ἦτο ἀνοικτὴ ἦτο δ' ἡ αἵθουσα αὕτη εὐρεῖα, καὶ ἐφωτίζετο ὑφ' ἐνὸς μεγάλου παραθύρου. Ὅπισθεν ὑψηλοῦ γραφείου ἤδρευον δύο πρεσβύται κεκονιαμένην ἔχοντες τὴν κόμην, ὧν ὁ εἷς ἀνεγίνωσκεν μίαν ἐφημερίδα, ἐν ᾧ ὁ ἕτερος τῇ βοήθειᾳ ζεύγους διόπτρων ἐμελέτα μικρὸν τεμάχιον περγαμνῆς. Πρὸ τοῦ γραφείου ἴσταντο ἀφ' ἐνὸς μὲν ὁ κύριος Λίμκινς, ἀφ' ἐτέρου δὲ ὁ κύριος Γκαμφίηλδ, μαῦρος ἐκ κἀπνιάς καὶ ἀκάθαρτος.

Ὁ διοπτροφὸρος γέρων ἐφαίνετο ἀπερροφημένος ἐκ τῆς μελέτης τῆς περγαμνῆς καὶ εἶχε σχεδὸν κοιμηθῇ ἐπ' αὐτῆς· ὁ Μπάμμυλ ἐτοποθέτησε τὸν Ὀλιβερ πρὸ τοῦ γραφείου.

«Ἰδοὺ τὸ παιδίον, ἐξοχώτατε,» εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμυλ.

Ὁ τὴν ἐφημερίδα ἀναγινώσκων γέρων ἤγειρε πρὸς στιγμὴν τὴν κεφαλὴν καὶ ἐξύπνησε τὸν συνάδελφόν του, τραβήξας αὐτὸν ἐκ τῆς χειρίδος.

«Αὐτὸ λοιπὸν εἶναι τὸ παιδίον; ἠρώτησεν ὁ γέρων κύριος.

— Ναί, Σέρ, ἀπήντησεν ὁ Μπάμμυλ. Χαιρέτισε τὸν αὐθέντην, φίλε μου.»

Ὁ Ὀλιβερ ἔλαβε θάρρος καὶ ἐχαιρέτισεν ὡς ἠδύνατο κάλλιον. Προσηλωμένους ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὰς κεκονιαμένας φενάκας των, ἐσκέπτετο ἂν ἐγεννήθησαν μὲ τοιαύτας τρίχας, καὶ ἂν ἔνεκα τούτου ἔχουν μεγάλας θέσεις.

«Λοιπὸν, εἶπεν ὁ γέρων κύριος, ὑποθέτω ὅτι ἔχει κλίσιν πρὸς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ καπνοδοχοκαθαριστοῦ.

— Τρελαίνεται δι' αὐτὸ, ἐξοχώτατε, εἶπεν ὁ Μπάμμυλ, τσιμπῶν συγχρόνως τὸν Ὀλιβερ, ὅπως οὕτω τὸν προειδοποιήσῃ ὅτι ὤφειλε νά μὴ εἴπῃ τὸ ἐναντίον.

— Θέλει νά γίνῃ καπνοδοχοκαθαριστὴς καὶ ἢ ὄχι; ἠρώτησεν ὁ γέρων κύριος.

— Ἐὰν αὖριον τοῦ ἔλεγον νάλλάξῃ ἐπάγγελμα, θά ἐπέμενε διὰ τῆς βίας νά γένῃ καπνοδοχοκαθαριστὴς, καὶ θά ἐδραπέτευεν, εὐγενέστατοι, ἀπεκρίνατο ὁ Μπάμμυλ.

— Καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ μέλλον κύριός του; Σεῖ, κύριε; Θά τὸν μεταχειρίζεσθε καλῶς, ἢ ὄχι; Θά τὸν τρέφῃτε, θά λαμβάνητε πᾶσαν περὶ αὐτοῦ φροντίδα; ἠρώτησεν ὁ γέρων κύριος σραφεῖς πρὸς τὸν καπνοδοχοκαθαριστήν.

— Ναί, καὶ ὅταν λέγω ναί, τὸ ναί μου εἶναι ναί! εἶπε κομπάζων ὁ κύριος Γκαμφίηλδ.

— Ἐχετε κᾶπως ἀπότομον φωνήν, ἀλλ' ἔχετε συγχρόνως φυσιογνωμίαν ἐντίμου καὶ εἰλικρινοῦς ἀνθρώπου, εἶπεν ὁ γέρων κύριος, στρέφων τὰ δίοπτρά του πρὸς τὸν διεκδικοῦντα τὴν πεντάλιρον ἀμοιβήν, οὗ τὸ δυσειδὲς ἐξωτερικὸν προσέδιδε τὴν ὁμότητα τοῦ χαρακτῆρός του· ἀλλ' ὁ εἰρηνοδίκης ἦτο τυφλὸς σχεδὸν καὶ παλίμπαις· ὥστε οὐδεὶς ἠδύνατο νά ἔχῃ τὴν ἀπαίτησιν νά βλέπῃ ὡς πᾶς ἄλλος καθαρά.

— Κολακεύμαι νά τὸ πιστεύω, Σέρ, εἶπεν ὁ κύριος Γκαμφίηλδ, εἰδεχθῶς μειδιῶν.

— Οὐδόλως ἀμφιβάλλω, φίλε μου,» ἀπεκρίθη ὁ γέρων κύριος στηρίζων τὰ δίοπτρα ἐπὶ τῆς ρινὸς καὶ προσιπαθὼν νά εὕρῃ τὸ μελανοδοχεῖον.

Ἦτο ἡ κρίσιμος στιγμή τῆς τύχης τοῦ Ὀλιβερ. Ἐὰν τὸ μελανοδοχεῖον εὕρισκετο εἰς τὴν θέσιν, εἰς ἣν ὁ γέρων κύριος τὸ ἐζήτει, θά ἔδωκε τὸν κάλαμόν του, θά ὑπέγραφε τὸ συμφωνητικὸν, ὁ δὲ καπνοδοχοκαθαριστὴς θά παρελάμβανε πάραυτα τὸν Ὀλιβερ. Ἀλλ' ἡ τύχη ἠθέλησεν ὥστε τὸ μελανοδοχεῖον νά εὕρισκται ὑπὸ τὴν ρίνα τοῦ εἰρηνοδίκου, ὅστις ματαίως ἐζήτει αὐτὸ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ μέρη τῆς τραπέζης. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐρεῦνης ταύτης, ἔρριψε τὰ βλέμματα πρὸ αὐτοῦ καὶ ἀντέκρυσε τὴν ὥχραν καὶ τεταραγμένην φυσιογνωμίαν τοῦ Ὀλιβερ Τουίστ, ὅστις μετ' ὅλα τὰ ἐκφραστικὰ βλέμματα καὶ τὰ τσιμπήματα τοῦ Μπάμμυλ, ἔβλεπε τὸ φρικῶδες ἐξωτερικὸν τοῦ μέλλοντος κυρίου του μὲ ἐκφρασιν φρίκης καὶ τρόμου, τοσοῦτῳ προφανοῦς ὥστε ἦτο ἀδύνατον νά διαλάβῃ τὴν προσοχὴν καὶ αὐτοῦ τοῦ ἡμιτύφλου εἰρηνοδίκου.

Ὁ γέρων κύριος ἐσταμάτησεν, ἀπέθηκε τὸν κάλαμον αὐτοῦ καὶ προσέβλεψε τὸν κύριον Λίμκινς, ὅστις ἔλαβε δόσιν ταμβάκου, προσποιούμενος φαιδρότητα καὶ ἀδιαφορίαν.

«Παιδί μου,» εἶπεν ὁ γέρων κύριος κύπτων πρὸ τοῦ γραφείου.

Ὁ Ὀλιβερ ἐρρίγησεν ἀκούσας τὸν λόγον τοῦτον, ἡ δὲ ταραχὴ του ἦτο συγγνωστέα, διότι ὁ γέρων ὠμίλησε μετὰ προσηνοῦς τόνου, καὶ πᾶς ἀσυνήθης ἤχος ταρασσεῖ πάντοτε· τρόμος γενικὸς τὸν κατέλαβε καὶ ἐξερράγη εἰς δάκρυα.

«Παιδί μου, εἶπεν ὁ γέρων κύριος, εἶσαι ὠχρὸς καὶ φαίνεσαι τρομασμένος. Τί ἔχεις;

— Ἀπομακρύνθητι ὀλίγον αὐτοῦ, κλητῆρ, εἶπεν ὁ ἕτερος ἄρχων, ἀποθέτων τὴν ἐφημερίδα καὶ μετ' ἐνδιαφέροντος προσβλέπων τὸν Ὀλιβερ. Εἰπέ μας, παιδί μου, τί ἔχεις; μὴ φοβεῖσαι τίποτε.»

Ὁ Ὀλιβερ ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα καὶ συνάπτων τὰς χεῖρας καθικέτευσε τοὺς ἄρχοντας νά διατάξωσι νά τον βάλωσι πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν, λέγων ὅτι προστίμα νάποθάνῃ τῆς πείνης, νά τον δέρουν καθ' ἡμέραν καὶ νά τον σκοτώσουν εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος τοῦ ἐπροξένει τρόμον.

«Πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ Μπάμμυλ, ὕψων τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰς χεῖρας, ὑπερηφάνως καὶ μὲ μεγαλοπρέπειαν. Πολὺ καλὰ, Ὀλιβερ! Ἀπὸ ὅλα τὰ πονηρὰ καὶ δόλια ὄρφανα ὁποῦ εἶδα εἰς τὴν ζωὴν μου, σὺ εἶσαι τὸ ἀναιδέστερον!

— Σιωπῇ, κλητῆρ, εἶπεν ὁ δεῦτερος ἄρχων, ὅταν ὁ κύριος Μπάμμυλ ἐτελείωσε.

— Ζητῶ συγγνώμην παρὰ τῆς ὑμετέρας ἐξοχότητος, εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμυλ, ὅστις δὲν ἤθελε νά πιστεύσῃ εἰς τὰ ὥτά του· εἰς ἐμὲ ἀπευθύνεται ἡ ὑμετέρα ἐξοχότης;

— Ναί, σιωπῇ!»

Ὁ Μπάμμυλ ἔμεινεν ἐμβρόντητος· κλητῆρ αὐτὸς ἐνοριακὸς καὶ νά διαταχθῇ νά σιωπήσῃ! ὁ κόσμος ἐχάλασε!

Ὁ γέρων διοπτροφὸρος κύριος προσεῖδε τὸν συνάδελφόν του, καὶ ἐκλινε τὴν κεφαλὴν ὡς ἐπιδοκιμάζων.

«Ἀρνούμεθα νά ἐπικυρώσωμεν τὸ συμφωνητικὸν τοῦτο, εἶπεν ὁ εἰρηνοδίκης καὶ συγχρόνως ἔρριψε μακρὰν τὸ φύλλον τῆς περγαμνῆς.

— Ἐλπίζω, ἐψέλλισεν ὁ κύριος Λίμκινς, ἐλπίζω ὅτι, ἐπὶ τῆς ἀναξίας λόγου μαρτυρίας ἐνὸς παιδίου στηριζόμενοι, δὲν θά θεωρήσῃτε ὑποπτόν τὴν διαγωγὴν τῶν ἀρχῶν.

— Ἰδικόν μας καθήκον δὲν εἶναι νάποφανθῶμεν περὶ τοιοῦτου ἀντικειμένου, ἀπήντησε ξηρῶς ὁ γέρων κύριος· ἐπαναγάγετε τὸ παιδίον εἰς τὸ κατάστημα καὶ χορηγήσατε εἰς αὐτὸ τὰς περιθάλψεις, ὧν ἔχει μεγάλην ἀνάγκην.»

Τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὁ κύριος μὲ τὸ λευκὸν ἐσωκάρδιον ἐβεβαίω μετὰ τῆς μεγίστης θετικότητος, ὅτι ὁ Ὀλιβερ ὄχι μόνον εἰς τὴν κρεβάταν θά καταντήσῃ, ἀλλὰ καὶ ὅτι εἰς τέσσαρα κομμάτια θά τὸν διαμελίσωσιν ἐπὶ

πλέον. Ὁ κύριος Μπάμπλ ἐκίνησε μετὰ ζοφεροῦ καὶ μυστηριώδους ἤθους τὴν κεφαλὴν καὶ εἶπεν ὅτι πῦχτο νὰ ἔχῃ καλὸν τέλος αὐτὸ τὸ παιδί· εἰς ὃ ὁ κύριος Γκαμφίηλδ ἀπήντησεν ὅτι εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ἂν παρεδίδοτο εἰς αὐτόν. Ἡ εὐχὴ αὕτη ἐφαίνετο ἀντίθετος τρόπον τινὰ τῆς τοῦ κλητῆρος, καὶ τοι ὁ Μπάμπλ καὶ ὁ Γκαμφίηλδ εἰς πολλὰ ἄλλα συνεφωνήσαν πληρέστατα.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπαύριον ἀνηγγέλθη αὐθις εἰς τὸ κοινὸν ὅτι ὁ Ὀλίβερ Τουίστ ἦτο δι' ἐνοίκιον, καὶ ὅστις ἐδέχετο ἀναλάβῃ τὸ βάρος αὐτοῦ θὰ ἐκέρδαινε πέντε λίρας.

Ἐπὶ συνέχεια.

*Π

ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΔΡΑΠΕΤΟΥ ΣΚΥΛΟΥ

[Ἐκ τῶν τοῦ Ἑμίλ. Ζολᾶ.]

Ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἀνυψώθησαν διὰ νόμου οἱ κῆνες τῆς Γαλλίας εἰς τὸ ἀξίωμα φορολογουμένου πολίτου, ἐπόμενον ἦτο ν' ἀναπτυχθῇ καὶ παρ' αὐτοῖς τάξις τις ἀνυποτάκτων, δυστροπούντων νὰ πληρώσωσιν οἷον δῆποτε φόρον, στερουμένων μονίμου κατοικίας, καὶ ἀποζώντων δαπάναις τοῦ κοινοῦ. Οἱ τοιοῦτοι δύνανται νὰ ὀνομασθῶσι κυνικοὶ φιλόσοφοι τοῦ γένους τῶν σκύλων. Οἱ ὀπαδοὶ τῆς αἰρέσεως ταύτης ἐνδιαίτημα ἔχουσι τὴν ὁδὸν καὶ συνήθη ἐνασχόλησιν τὴν ἐνέργειαν ἀνασκαφῶν ἐν τῷ βορβόρῳ πρὸς ἀνέυρεσιν οἰουδήποτέ τινος φαγώσιμου. Αἱ χαρὰ καὶ αἱ λύπαι αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἶναι πάντοτε ἀνάλογοι πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἀνασκαφῆς. Ὅτε μὲν βλέπει τις αὐτοὺς λιποσάρκους καὶ λασπώδεις παρερχομένους τοὺς τοίχους τῶν οἰκίων μετὰ κατηφοῦς καὶ πειναλέας ὄψεως, ὅτε δὲ εὐτυχήσαντας ν' ἀνέωρσιν ἄθροισμα λιπαρῶν κοκκάλων ἐν σωρῷ ἀκαθαρσιῶν καὶ τότε ἐκθέτοντας εἰς τὸ θάλασπον τοῦ ἡλίου τὴν πλήρη αὐτῶν γαστέρα μετὰ ὄντως ἀξιοζηλεύτου ἀνταρρακείας.

Πολλάκις ἔτυχε νὰ σπουδάσω τὴν φυσιογνωμίαν τῶν τετραπόδων τούτων κηφῆνων καὶ πολλὰς νὰ εὕρω ὁμοιότητας μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς μάγκας τῶν ἀγνίων. Ἀμφότεροι ἔχουσι κοινὸν τὸ ἀκτένιστον, τὸ προπετὲς καὶ τὴν ἀναίδειαν μεθ' ἧς ἔρπουσι ταπεινῶς ὅταν πεινῶσι καὶ ὑλακτοῦσιν ἢ δάκνουσι μετὰ τὸ γεῦμα. Τὰ δυστυχῆ ταῦτα ζῶα (ὁμιλῶ περὶ τῶν κυνῶν) ἀπολέσαντα τὸ αἶσθημα τῆς ἠθικῆς εὐθύνης ἀπαρνοῦνται τὸν πολιτισμὸν, ὅστις ἐκδικούμενος τ' ἀποπτύει ἐκ τῶν κόλπων του, καταδικάζει αὐτὰ ν' ἀποζῶσι διὰ παντοίων ἐπικινδύνων τεχνασμάτων καὶ νὰ τρώγῃσι περισσότερον ξύλον ἢ κρέας. Ἀλλ' ἐγὼ αἰσθάνομαι συμπάθειάν τινα πρὸς τοὺς παρίας τούτους, οἵτινες πιθανῶς οὐ μόνον φιλόσοφοι εἶναι, ἀλλὰ καὶ ποιηταί, καὶ ὡς ἐκ τούτου προτιμῶσι παντὸς ἀγαθοῦ ἀπεριόριστον ἐλευθερίαν κινήσεων καὶ ἀτελευτήτους ἐν ὑπαίθρῳ βεμβασμούς. Κἀλλιστα γνωρίζω ὅτι οὗτοι εὐρίσκονται εἰς ἐμπόλεμον κατὰστασιν

κατὰ τῆς κοινωνίας· ἀλλ' ἡ κοινωνία εἶναι ἰσχυρὰ καὶ ἔπειτα οἱ τυχαιώποροι οὗτοι σκύλοι οἱ παραδεδομένοι ἀείποτε εἰς ποιητικὰς ὀνειροπολήσεις ἀπίθανον φαίνεται μοι νὰ βουλευώνται ἐπικινδύνον τι κατὰ τῶν λαῶν ἢ τῶν βασιλέων.

Τὰ ἀνωτέρω εἶναι ἀπλοῦν προανάρκυσμα τοῦ διηγήματος, τὸ ὁποῖον θέλω διηγηθῇ ἀπαρალλάκτως ὅπως παρέλαβον αὐτὸ ἐκ τοῦ στόματος γηραλέου κυνός, κληροδοτηθέντος μοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ μου, ὅστις φεῖ! οὐδὲν ἄλλο πλὴν αὐτοῦ μ' ἐκληροδότησεν. Ἐσπέραν τινὰ, καθ' ἣν ὁ κληροδοτηθεὶς καὶ ἐγὼ ἐθεωροῦμεν χασμώμενοι τὴν σπινθηρίζουσαν ἐστίαν, τὸ καλὸν ζῶον ἔκρινε εὐλογον νὰ μιμηθῇ τὸ παράδειγμα τῶν ἵππων τοῦ Πατρώλου καὶ τῆς ὄνου τοῦ Βαλαάμ διηγούμενός μοι τὰ κατωτέρω «μὲ ἀνθρώπινη λαλιτίζα.»

Α'

Ἡλικίαν εἶχον τότε δωδεκάμηνον καὶ ἤμην ὁ εὐπιστότερος τῶν σκύλων, ἔτοιμος πάντοτε νὰ πράξω πᾶσαν ἀνοησίαν ἐν πλήρει πεποιθήσει ὅτι ἦτο φρόνιμον ἔργον. Ἐνθυμῆσαι πόσον μὲ ἠγάπα ὁ μακαρίτης θεὸς σου. Μεγάλη τις ἐν τῷ τοίχῳ ἡματιοθήκη μ' ἐχρησίμευεν ὡς εὐρύχωρος κοιτῶν, τριπλοῦς δὲ τάπης καὶ μαλακῶν σκέπασμα μοὶ παρεῖχον κοίτην ἀξίαν συβαρίτου. Ἡ τράπεζά μου ἦτο ἐφάμιλλος τῆς κλίνης· οὐδέποτε παρετίθετο ἐπ' αὐτῆς οὔτε ξηρὸς οὔτε βεβρεγμένος ἄρτος, ἀλλὰ μόνον κρέατα ἐρυθρὰ καὶ εὐώδη. Σαυχαρωτὰ δὲ μοὶ ἐδίδοντο τόσον πολλὰ, ὥστε κατήντησα νὰ τὰ ἀηδιάσω, τὰ ἔτρωγον δὲ μόνον καὶ μόνον, ἵνα μὴ φαίνομαι ἀχάριστος πρὸς τὸν κύριόν μου.

Περίεργον θέλει σοὶ φανῇ, ἀλλ' ἐν τούτοις ἀληθέστατον εἶναι ὅτι ἐν μέσῳ τοιαύτης τρυφῆς ὑπὸ μιᾶς μόνον κατειχόμενῃ ἐπιθυμίας, νὰ ἐπιτύχω τὴν θύραν ἀνοικτὴν καὶ νὰ δραπετεύσω. Αἱ θωπεῖαι μοὶ ἐφαίνοντο ἀνούσιοι, ἡ μαλακότης τῆς στρωμνῆς μου πλεηκτική, ἡ καλὴ τροφή μονότονος καὶ ἡ διηνεκὴς εὐτυχία ἀνυπόφορος. Πρέπει δὲ καὶ νὰ προσθέτω ὅτι νεύων τὴν προτερσίαν εἰς τὸ παράθυρον εἶχον παρατηρήσει τέσσαρες σκύλους τοῦ δρόμου μαχομένους πρὸς ἀλλήλους, ἡχηρῶς ὑλακτοῦντας, κυλιόμενους ἐπὶ τοῦ κονιορτοῦ, ἰσχνούς, εὐκινήτους, ἀνεξαρτήτους καὶ ὑπερηφάνους. Τὸ θέαμα τοῦτο τοσοῦτον μὲ ἐνθουσίασεν, ὥστε ἤρχισα νὰ γαυγίζω, ὁ δὲ θεὸς σου ἔσπευσε νὰ μοι προσφέρῃ τεμάχιον ζαχαρέως τὸ ὁποῖον μοὶ ἐφάνη ἀνοστον ὡς ἱατρικόν.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐσχημάτισα ἐδραΐαν πεποιθήσιν ὅτι ἡ εὐτυχία εὐρίσκετο ὀπισθεν τῆς κατηραμένης ἐκείνης θύρας, ἥτις ἐκλείετο πάντοτε ἀδυσωπήτως πρὸ ἐμοῦ. Ἀπόδειξιν δὲ τῆς ὀρθότητος τοῦ συλλογισμοῦ τούτου ἀναμφισβήτητον ἐθεώρουν ὅτι μετὰ τῆς αὐτῆς φροντίδος ἐκλείετο καὶ ἡ θύρα τοῦ ἐρμαρίου ὅπου ἐτίθετο

τὸ κρέας. Ἐκτοτε ἀπεφάσισα νὰ δραπετεύσω, βέβαιος ὢν ὅτι ἐν τῷ βίῳ τοῦ σκύλου περιείχοντο ἀπολαύσεις πολὺ γλυκύτεραι τῆς ζαχαρέως, τοῦ ὁποῦ κρέατος καὶ τῆς μαλακῆς κλίνης. Τὴν ἐπιούσαν λησμονηθείσης τῆς θύρας ἀνοικτῆς ὤρμησα ἀκράτητος εἰς τὸν δρόμον, ἵνα κυνηγήσω τὸ ἄγνωστον ἰδχνικόν, τοῦ ὁποῦ ἡ δίψα ἐβασάνιζε τὴν ψυχὴν μου.

Β'

Πόσον εὐμορφος μ' ἐφάνη ὁ δρόμος καὶ τὰ ἐκατέρωθεν αὐτοῦ βέματα ἀκαθάρτου ὕδατος! Καὶ αὐτὸς ὁ βόρβορος ὅστις μ' ἐπιτύλιζε ἀνὰ πᾶν μου πῆδημα μ' ἐφαίνετο ἡδύτερος πάσης θωπείας καὶ μαλακώτερος τοῦ τάπητος τοῦ θεοῦ σου. Ἡ ἡμέρα ἦτο δροσερὰ ἀλλ' εὐήλιος, ἡ δὲ δροσώδης αὕτη θερμότης μ' ἐφαίνετο εἰσδύουσα εὐφροσύνως εἰς τὸ σῶμά μου καὶ ἀναλύουσα τὸ ὀχληρόν μου πάχος. Δὲν σὲ κρύπτω ἐν τούτοις ὅτι ἔτρεμον ὅλος· ἡ ἡδονὴ καὶ ἡ ἐκπληξίς ἦν ἡσθανόμην δὲν ἦτο ἀμέτοχος φόβου, ὅστις ἐκορυφώθη μέχρι σχεδὸν λειποθυμίας, ὅτε τρεῖς μεγάλοι σκύλοι ὤρμησαν ὑλακτοῦντες κατ' ἐμοῦ. Οὗτοι ἰδόντες τὸν φόβον μου μὲ εἶπον ὅτι εἶμαι ἀνόητος καὶ ἐγαυγίζον ἀστεϊεούμενοι. Τότε ἤρχισα κἀγὼ νὰ συνυλακτῶ μετ' αὐτῶν, νὰ συγκυλιώμαι εἰς τὴν λάσπην καὶ νὰ παραδίδωμαι εἰς μυρία νέα παιγνίδια μετὰ τῶν νέων μου συντρόφων! Ἀλλ' ἐκεῖνοι ἦσαν ἰσχνὰ καὶ εὐκίνητα ζῶα, ὥστε ἐξεκαρδίζοντο βλέποντές με κυλιόμενον ὡς σφαῖραν λίπους ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου· ἐνῷ διηγούμενῃ αὐτοῖς τὴν ἱστορίαν μου ἀντήλασσαν βλέμματα πλήρη ἐμπαικτικοῦ οἴκτου.

Ἐν τούτοις γέρων τις μαυρόδερκος τῆς κυνικῆς ἐκείνης συμμορίας αἰσθανθεὶς ἰδιαιτέραν πρὸς ἐμὲ συμπάθειαν ἀνέλαβε τὸ ἔργον τῆς ἀνατροφῆς μου, ἐγὼ δὲ εὐχαρίστησα τὸν διδάσκαλον μετὰ ζωηρᾶς εὐγνωμοσύνης.

Πόσον κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν μ' ἐφαίνοντο εὐτελεῖ τὰ γλυκίσματα τοῦ θεοῦ σου! Ἐγεύθην τότε κατὰ πρῶτον καὶ ὕδωρ τοῦ ὀχετοῦ, τὸ ὁποῖον μ' ἐφάνη ἀληθὲς νέκταρ, ἐξ οὗ μεθυσθεὶς ἐβλεπον πάντα τὰ περὶ ἐμὲ ῥόδινα καὶ ὠραία, ἀπολαύων τῆς ἰδανικῆς εὐτυχίας νὰ ζῶ ἐλεύθερος ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, τρέχων καὶ γαυγίζων ὅπου καὶ ὅσον ἐπεθύμουν.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν διήλθε πρὸ ἐμοῦ μικρά τις σκύλα, τόσον ὠραία, ὥστε μόνον κατ' ὄναρ ἠδυνάτο τις νὰ ἴδῃ τοιοῦτον πλάσμα, ἱκανὸν νὰ τρελλάνῃ καὶ τὸν φρονιμώτερον τῶν σκύλων. Οἱ τέσσαρές μου σύντροφοι ὤρμησαν ἄθρόοι εἰς προὔπαντησιν τῆς εὐειδοῦς νεήλιδος, ἐγὼ δὲ προτρέξας αὐτῶν ἡτοιμάζομην νὰ προσφέρω αὐτῇ τὰς προσήσεις μου, ὅτε εἰς τῶν συντρόφων ἐνέπηξεν τοὺς μακροὺς αὐτοῦ ὀδόντας εἰς τὸν λαιμόν μου τόσον ἀππλάγχυνος, ὥστε δὲν ἠδυνήθην νὰ κρατήσω κραυγὴν ἄλγους καὶ ἀπελπισίας καὶ ν' ἀποφύγω τὴν ἐπίπληξιν τοῦ

Μέντωρός μου, καθ' ὃν εἶχον ἄδικον νὰ ἐδύρωμαι οὕτω διὰ τύσον μικρὸν πράγμα.

Ἐν τούτοις παίζοντες καὶ διώκοντες ἀλλήλους εἶχομεν διανύσει ἤδη μακρὰν ὁδὸν, ἡ δὲ γύμνασις αὕτη ἠνοιξε τὴν ὀρεξίν μου, μεταβληθεῖσαν μετ' οὐ πολὺ εἰς φοβερὰν πείναν.

«Τί τρώγουσιν οἱ ἐλεύθεροι σκύλοι τοῦ δρόμου;» ἠρώτησα τὸν φίλον μου μαυρόδερκον, ὅστις μ' ἀπεκρίθη μετὰ λακωνικῆς συντομίας: «Ὅ, τι εὕρωσιν.» Ἡ ἀπάντησις αὕτη μοὶ ἐφάνη σιβύλλειος διότι καίτοι ἀκαμάτως ἀναζητῶν οὐδὲν ἠδυνάμην νὰ εὕρω, μέχρις οὗ διήλθομεν ἔμπροσθεν μεγαλοπρεποῦς ἐστιατορίου, ὅπου εἶδον λαμπρὰ τεμάχια κρέατος ἐπὶ μαρμαρίνης τραπέζης. Νομίσας ὅτι τοιαῦτα ἐνδοὶ εὐρήματα ὁ διδάσκαλός μου ἀνέβην ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἔλαβον διὰ τῶν ὀδόντων ὀρεκτικὸν τμήμα βοείου μηροῦ, ὅτε δραμὼν ὁ ὑπηρετῆς τοῦ καταστήματος, ἀπαίσιος ἄνθρωπος φέρων λευκὴν ἐμπροσθέλλαν, ἐφιλοδώρησε τὴν ῥάχιν μου διὰ τοιαύτης πληγῆς ῥοπαλοῦ, ὥστε ἀφείς τὴν λείαν ἀπεσύρην ὀλολύζων.

«Πολὺ ἀπελέκητος πρέπει νὰ ἦσαι,» μοὶ εἶπεν ὁ διδάσκαλός μου, «ἂν ἀκόμη δὲν γνωρίζεις ὅτι τὰ ἐπὶ τῶν τραπέζων κρέατα παρατίθενται εἰς μόνην τὴν ὄρασιν τῶν σκύλων, τὰ δὲ προωρισμένα εἰς τοὺς ὀδόντας αὐτῶν πρέπει ν' ἀναζητῶσιν ἐν μέσῳ τοῦ βορβόρου.»

Ὅτε ἤκουσα τοῦτο ἡ ἐκπληξίς μου ὑπῆρξεν ἔτι μεγαλειτέρα τοῦ πόνου τῆς ῥάχους· καθότι δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐννοήσω πρὸς τίνα σκοπὸν ἐξέτιθετο οὕτω τὸ ἐλκυστικὸν ἐκεῖνο κρέας εἰς τὴν ὄρασιν τῶν σκύλων τοῦ δρόμου ἀφοῦ δὲν ἦτο δι' αὐτοὺς. Τοῦτο μ' ἐφάνη ἀδικαιολόγητος σκληρότης καὶ ἀδικία.

Ἐφ' ὅσον ἐπροχώρει ἡ ἡμέρα συνήξανον καὶ τὰ βάσανα τοῦ κενοῦ μου στομάχου, οὐ τὰς ὠρυγὰς δὲν ἤρκει νὰ κατασιγάσῃ τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ, ὅπερ εὕρισκον τόσον νόστιμον τὴν πρωΐαν. Ἀνέσκαπτον λοιπὸν πάντα σωρὸν βορβόρου μετ' αὐξούσης ἀνυπομονησίας, μέχρις οὗ ὁ σύντροφός μου μὲ εἰδοποίησεν ὅτι ἔπρεπε νὰ περιμένω μέχρι τῆς νυκτός, ὅτε ῥίπτονται τὰ περικαθάρματα πρὸ τῆς θύρας τῶν οἰκιῶν. Τὸ κατ' ἐμὲ ἠπόρουν θεωρῶν τὸ ἀπαθὲς ὕψος μεθ' οὗ ὁ χαλκέντερος ἐκεῖνος φιλόσοφος μὲ συνεβούλευε νὰ περιμένω τὴν ἔλευσιν τῆς νυκτός, ἐνῷ ἡ μόνη ἰδέα τῆς τοιαύτης προσδοκίας ἐθέριζε τὰ σπλάγχνα μου ἀνηλεῶς. Ἀλλ' αἰφνης εἶδον τὸν σύντροφόν μου καταλαμβαρόμενον ὑπὸ σπασμωδικοῦ τρόμου, συστέλλοντα τὰ μέλη καὶ τὴν οὐρὰν καὶ νεύοντά μοι νὰ τὸν ἀκολουθήσω ὑπὸ πυλῶνα οἰκίας ὅπου εἶχε καταφύγει. «Ὅτε μετ' ὀλίγον συνήλθεν εἰς ἑαυτὸν, παρελθόντος, φαίνεται, τοῦ κινδύνου, «Εἶδες, μὲ ἠρώτησε, τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον τὸν ἐζώσμενον μακρὸ ξίφος;» «Τὸν εἶδα, ἔπειτα;»

«Αν μάς έβλεπε και εκείνος, ήθελε συλλάβει και ώδηγήσει ήμās εις μέρος όπου απαγχονίζονται οι σκύλοι του δρόμου.»

«Απαγχονίζονται,» ανερώνησα έμβρόντητος. «ο δρόμος λοιπόν δεν ανήκει εις ήμās; Τό ιδανικόν του σκύλου, ο ελεύθερος και ανεξάρτητος βίος είναι λοιπόν λέξεις κενή έννοίας και συνώνυμος νηστείας και κρεμάλας!»

Έν τούτοις επήλθεν ή νύξ κάθυγρος και ψυχρά, και μετ' αútης λεπτή βροχή, δι' ής έμáστιζεν ήμās άνεμος παγετώδης. Πόσον τότε μ' έφάνη άσχημος ο δρόμος, ο τοσοούτον ώραιος τήν πρωίαν υπό τās άκτίνας του ήλιου, και μετá πόσου πόθου ενεθυμούμην τούς τέσσαρας τοίχους και τá τρία θερμά σκεπάσματα του καλού μου κοιτώνος!

Ήλθε τέλος και ή ώρα καθ' ήν έχύθησαν τá περικαθάραματά προδ τής θύρας των οικιών, αλλά μετ' έναγωνίους έρεύνας δεν εύρον ειμή λιπόσαρκά τινα κόκκαλα πικρά εκ τής στάκτης, εις ήν είχαν κυλισθή. Τότε πρώτον κατενόησα σαφώς πόσον θρεπτική τροφή είναι τό όπτόν κρέας και ότι ή σάκχαρις είναι γλυκεία. Ό σύντροφός μου άπ' έναντίας άνέσκαπτεν άνά ένα τούς σωρούς μετá τέχνης και άταραξίας θαυμαστής, τόσον όλίγα όμως εύρίσκων έν εκάστω ώστε προς συλλογήν μετριωτάτου δείπνου ήναγκάσθη νά τρέχη όλην τήν νύκτα. Έν τούτοις ή βροχή εξακολούθει ποτίζουσα τήν ράχιν μου άπό δέκα ήδη ώρών, τό σκότος ήύξανεν, ο χείμαρρος ώγκούτο και έβουλιζόμεθα εις τήν λάσπην μέχρι τής κοιτίας· ότε δε τέλος πάντων άνέτειλεν ή ήμέρα ο παιδαγωγός ή μάλλον ο σκυλαγωγός μου, βλέπων με τρέμοντα εκ του ψύχους και του καμάτου ήρώτησε: «Μήπως έβραύνθησιν ήδη τόν ελεύθερον βίον;»

«Ναι,» απεκρίθη στενάζων.

«Θέλεις νά επιστρέψης εις του αútέντου σου;»

«Μάλιστα, αλλά πώς νά εύρω τήν οικίαν;»

«Ακολουθεί με, επανέλαβεν ο σύντροφός μου. Έλπίζω ότι τό μάθημα θέλει σε χρησιμεύσει. Ότε σε είδον εξερχόμενον χθές τό πρωί άμέσως ένόησα ότι χαϊδευόμενον ζώον όπως έφαινεσο, αδύνατον ήτο νά εκτιμήσῃ τήν άγρίαν ποίησιν του ελεύθερου βίου. Ακολουθεί με λοιπόν, νά σοι δείξω τήν οικίαν σου.»

Ό καλός μανδρόσκυλος έλεγε ταύτα μετ' άκρας άπλοϊκότητος, ότε δ' έφθάσαμεν προδ τής οικίας με άπεχαιρέτησεν άνευ τής ελαχίστης συγκινήσεως. «Όχι, τώ ειπον έγώ, δεν θέλω νά σε άφήσω. Είσελθε και μείνε μετ' έμου, κοιμώμενος επί του αútου στρώματος και συντρώγων εις τό αútό πινάκιον. Ό αútέντης μου είναι καλός άνθρωπος και»

Ταύτα ακούσας με διεκόψεν άποτόμως λέγων: «Σιώπα, είσαι άκόμη παιδίον. Αν εισηργό-

μην ο κύριός σου ήθελε με διώξει δια λακτισμάτων, και δικαίως. Τί θέλεις νά κάμῃ γέροντα τυχοδιώκτην, όστις έσκόρπισε τās τρίχας του εις όλους τούς λάκκους των Παρισίων;» Άλλ' ούτε έγώ θέλω. Έγεννήθην εις τόν δρόμον, εκεί έζησα και εκεί ο' άποθάνω. Τετέλεσται.» Μετá τόν άποχαριστισμόν έτρεξεν εις τήν παρακειμένην πλατείαν και ήπλώθη υπό τās άκτίνας του ανατέλλοντος ήλιου.

Ότε δε εισήλθον έγώ εις τήν οικίαν ο μακαρίτης θεός σου έλαβε μαστίγιον και μοι έδωσε μάθημα, του όποιου μόλις ήσθάνθη τήν πόνον, διότι ένώ με έδαιρεν άνελογιζόμενν ότι μετ' όλίγον ήθελον φάγει κρέας και σάκχαριν και έπειτα ήθελον κοιμηθῇ επί μαλακής κλίνης. Έκτοτε αί ιδέαι μου υπέστησαν ριζικήν μεταβολήν και ιδανικόν τής ευτυχίας ένόμισα πάντοτε νά μένω έντός των τεσσάρων τοίχων θερμοδωματίου, νά τρώγω ένίοτε ζύλον, αλλά κρέας και ζάχαριν καθ' ήμέραν.

E. P.

Ο ΓΑΡΙΒΑΛΔΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΡΝΙΟΝ

Αποσπώμεν τό επόμενον συγκινητικώτατον ανέκδοτον εκ τής άρτίως εκδοθείσης υπό του ιταλού στρατηγού Βυρδόνε βιογραφίας του Γαριβάλδη.

«Εσπέραν τινά του 1861 έν ή διεσκέδαζεν ο Γαριβάλδης παίζων τήν σφαίραν έν τη προδ τής οικίας του μικρῆς πλατείας μετá τινων φίλων του στρατιωτικών, είδεν επανερχόμενον τόν ποιμένα του μετá των προβάτων. Ό γηραιός στρατηγός εξέυρεν όλα του ποιμνίου του τά πρόβατα και εκαστον αútων είχαν όνομάσει δι' ιδίου όνόματος. Έν ή λοιπόν παρετήρει αútá εισερχόμενα εις τήν στάνην, είδεν ότι μία των άμνάδων είχε γεννήσει, αλλά τόν άμνόν δεν τον έβλεπεν ακολουθούντα τήν μητέρα του· όθεν καλέσας τόν ποιμένα τόν ήρώτησε τί συνέβη, εκείνος δ' απεκρίθη ότι ο άμνός απεπλανήθη, μάτην δε τόν ανεζήτησε πολλήν ώραν, αλλά δεν κατώρθωσε νά τον άνεύρη.

«— Ω, τό καυμένο τό άρνάκι, ειπεν ο στρατηγός. Και θά το φάγουν τά θηρία. Κύριοί μου, προσέθηκεν απευθυνόμενος προς τούς φίλους του, άς ανάψωμεν έν σιγάρον και άς τρέξωμεν νά το αναζητήσωμεν· τόσοι άνθρωποι βεβαίως θά το άνεύρωμεν.

«Η νύξ επλησίαζε και τοιοούτος περίπατος μετáξυ του σωρού των άμόρφων γρανιτικών όγκων των άνευ τινός άτραπού, εξ ών σύγκειται ή νήσος Καπρέρα, θά ήτο πράγμα κινδυνώδες εάν έπορεύοντο άνευ φώτων. Και ίδού λοιπόν οι πάλοι άξιωματικοί οι άνδραγαθήσαντες έν Ριογράφω, Μοντεβιδέω, Ρώμῃ, Βαρέζῃ, Καλαταφίμῃ και Βολτούρνῳ ακολουθούντες τόν στρατηγόν των εις αναζήτησιν του άπολεσθέντος άρνίου.

Μάτην ανεζήτησαν πολλήν ώραν, μάτην ο

γηραιός στρατηγός έμυμείτο δια τής φωνής του τό βέλασμα τής μητρός άμνάδος. Ούδεμία άπόκρισις. Τοúτο δε διήρκεσε μίαν όλην ώραν. Έπειδή δε ήτο πλέον σκοτεινά και δεν έβλεπον, ο άρχηγός τής εκδρομής ειπεν εις τούς φίλους του:

«— Υπομονή, άς επανέλθωμεν, θά το έφάγαν τό καυμένο.

«Και επανήλθον.

«Άλλά τήν επιούσαν ο φίλος ο συνήθως εισερχόμενος εις τόν θάλαμον του στρατηγού τήν τετάρτην ώραν τής πρωίας, πριν ήδη εξαμερώσῃ, έθαύμασεν ιδών ότι ο Γαριβάλδης εκοιμάτο έτι ύπνον βαθύτατον. Παρευθής δε απεχώρησεν άθορύβως και κατελθών εις τήν πλατείαν εκάπνιζε σιγάρον εκ των μακρών εκείνων τής Νικαίας, άτινα ο στρατηγός προετίμα παντός άλλου είδους. Μετá ήμίσειαν δε ώραν αναβαίνει, αλλά ο στρατηγός διετέλει έτι κοιμώμενος. Ητο δε πολλής άπορίας άξιον τό πράγμα, διότι ο Γαριβάλδης και έν Καπρέρα ως έν τῷ στρατοπέδῳ, πρώτος πάντων εξαγείρετο τής κλίνης. Άνάπτει λοιπόν και άλλο σιγάρον και αποφασίζει νά αναμείνῃ ήμίσειαν έτι ώραν.

«Άλλά ο ύπνος παρατείνεται και βεβαίως δεν είνε καλόν σημεϊον. Ό φίλος φοβούμενος μή έπαθε τίποτε ο γηραιός στρατιώτης, κάμνει επίτηδες κρότον. Παρευθής δε ο κοιμώμενος αναπηδά άπό τής κλίνης και ή πρώτη του έρώτησις ήτο:

«— Τί, μήπως εξύπνησαν οι άλλοι;

«— Όχι, στρατηγέ, έγώ μόνος.

«— Καλά,» ειπε μετá σπουδής ο Γαριβάλδης, χώνων τήν χείρα υπό τό σκέπασμά του και εξαγών νεογέννητον άρνιον—τρέξε το ευθύς εις τήν μητέρα του, ή όποία θά είνε εις μεγάλην άνησυχίαν.

«Έφαινετο δε ως έντρεπόμενος δια τήν πράξιν του ταύτην, και ήθελε νά μή το μάθη ψυχή εκ των περι αútόν.

«Επί δε του νυκτερινού τραπέζιου του υπήρχε μικρόν πινάκιον, έν ή έσώζοντο έτι σταγόνες τινές γάλακτος.

«Ό άνήρ ούτος όστις ίνα κυριεύσῃ τήν Βίβλαν Κορσίνη, προέπεμψεν εις τόν Άδην μυριάδας στρατιωτών, και όστις έν εκάτῳ μάχαις άφειδώς εκινδύνευσε και τήν ζωήν του και τήν των εθελοντών του, δεν ήδυνήθη νά υπομείνῃ αναλογιζόμενος τόν κίνδυνον του άποπλανηθέντος ζώου. Περιμείνας έως ου πάντες οι έν τη οικία εκοιμήθησαν, εξαήλθε μόνος και άψοφητί, και μετá πολλάς έρεύνας άνεύρε τό άρνιον καταβεβλημένο υπό του ψύχους και σχεδόν νεκρόν, και παραλαβών αútό επανήλθε σπείδων εις τήν οικίαν και εκοιμήθη μόνον άφ' ου τό έπότισε γάλα και τό έθέρμανεν υπό τό έίδόν του σκέπασμα.»

==

ΟΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΙ ΚΑΙ Η ΕΡΓΑΣΙΑ

Έκαστος των Σουλτάνων όφείλει νά διδασκῇ παιδιόθεν και νά γνωρίζῃ μίαν τινά τέχνην, όπως επαρκῇ δια των κόπων των χειρῶν αútου προς διατροφήν του, κατá μίμησιν, λέγουσιν οι Όθωμανοί, του Νῶε, όστις ήν τέκτων, του Άβραάμ, όστις ήτον υφάντης, του Δαβίδ, όστις ήν θωρακοποιός, και του Σολομώντος, όστις ήτον ψιαθοπλόκος. Έπομένως, οι μεν αútων μανθάvouσι νά κατασκευάζωσι τόξα και βέλη, άλλοι κιβώτια, άλλοι κεντούσιν επί δερμάτων δια χρυσού σύρματος. Μουσταφάς ο Γ' ήτο βιβλιοδέτης, έφ' ήμων δε ο Σουλτάν Μαχμούδ καλλιγράφος, μέγα παρá τοις Όθωμανοις προτέρημα· προδ αútου δε ο Σουλτάν-Σελήμ έξυλούργει και έτόρνευεν εξαίσίως· δια μίαν δε έδοντογλυφίδα, τήν όποιαν είχε στείλει δώρον τῷ ήγεμονεύοντι τότε τής Βλαχίας Κωνσταντίνῳ τῷ Υψηλάντῃ, έλαβε δώρον ο κομιστής, άξιωματικός του Σεραγίου, 40,000 φράγκων. Διηγούνται δε περι Σουλτάν-Μεχμέδ του Δ', ότι, άσχυλούμενος άδιακόπως εις τό κυνήγιον, έπέσυρέ ποτε καθ' έαυτού τās παρατηρήσεις του Μουφτῃ, όστις ένόμισε καθήκόν του νά υπομνήσῃ ευσεδέστως τῷ Μονάρχῃ, ότι, κατá τόν ίσρόν Νόμον και τό παράδειγμα των ένδόξων προγόνων του και αútου του Προφήτου, όφειλε νά εργάζεται ως ο ελάχιστος των υπηκόων του. Τῷ άνέφερε δε και τούς Σουλτάνους Έβραήμ και Μουράδ, ών ο μεν κατεσκεύαζεν όδοντογλυφίδας, ο δε έλκυστήρας τόξων, και τά έστελλον τοις Πασσάδαις, οτινες τά επλήρωναν ακριβώτατα. Ό δε Σουλτάνος, τότε μεν έσιώπησε· θηρεύσας δε αútημερόν λαγών, τόν έστειλε τῷ Μουφτῃ, και έμήνυσεν αútῷ, ότι, κατá τήν συμβουλήν του, έγεινε κυνηγός: νά μετρήσῃ λοιπόν άμέσως εις τόν κομιστήν του προϊόντος τούτου των κόπων του είκοσι πουγγεία ως φιλοδώρημα, εκτός των εξαίροντα, τά όποια άξιζεν ο λαγώς.

Σ. Α. Β.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΣΥΣΤΑΘΕΝ ΕΝ ΤΗ ΕΛΕΥΘΕΡΑ

Έλλαδι τυπογραφ. και ή πρώτη εκδοθείσα εφημερίς.

Κατá τήν έπελθούσαν καταστροφήν των Κυδωνιών, τῇ 3 Ιουνίου 1821, συγκάτεστράφη και τό εκεί τυπογραφείον, ο δε διευθυντής αútου Κωνσταντίνος Τόμπρας διεσώθη εις Παρά, όπου εύρε και τόν εργάτην του τυπογραφείου Νικολαΐδην.

Τῇ 8 Ιουνίου 1821 άφίκετο εις Ύδραν ο Δημήτριος Υψηλάντης, όστις διεκοίνωσε προς τόν ναύαρχον Ιακωβάκην Τομπάζην ότι σὺν τοις άλλοις έφερε μεθ' έαυτού και τυπογραφείον. Ηρώτα

1. Κατ' αρχαίαν συνήθειαν όλοι οι πρίγκιπες τής βασιλικής οικογενείας τής Πρωσίας μανθάνουσι μίαν τινά τέχνην. Ό πρίγκιψ Φρεδερίκος Γουλιέλμος, ο δοξασθείς έν τῷ τελευταίῳ γαλλογερμανικῷ πολέμῳ, έδιδάθη τήν τέχνην του στοιχειοθέτου εις τό έν Βερολίνῳ τυπογραφείον του. «Ανελ. Καί έν Γαλλία οι βασιλείς έδιδάσκοντο τέχνην τινά· Λουδοβίκος ο 15' ήτο επιτηδεύτατος κλειθροποιός.

Σ. τ. Έστίας.

δ' αὐτὸν ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ εὐρεθῇ τις εἰδήμων τῆς τέχνης εἰς ὃν ν' ἀναθέσῃ τὴν διεύθυνσιν· ὁ δὲ Τομπάκης ἤξεύρων ὅτι ὁ Τόμπρας εὐρίσκετο εἰς Ψαρά ἀπέστειλε πλοῖον καὶ παρέλαθεν αὐτὸν μετὰ τοῦ βοηθοῦ του. Ἀφίχθη δ' ὁ Τόμπρας εἰς Ἰόδραν, εἶτα μετέβη εἰς Καλάμας καὶ συνέστησεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐντός τινος τζαμίου τὸ τυπογραφεῖον ὅπερ ὠνομάσθη Ἑθνικόν. Ἐν αὐτῷ δὲ μετετυπώθησαν τῇ 30 Ἰουλίου οἱ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου πρότερον ἐν Ἰασιῷ ἐκδοθέντες *Στρατιωτικοὶ Νόμοι*. Ἐν τῷ τυπογραφείῳ τούτῳ, τῷ πρώτῳ συσταθέντι ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ Ἑλλάδι, ἐτυποῦντο αἱ προκηρύξεις καὶ τὰ διάφορα ἔγγραφα τῆς διοικήσεως, ἐν αὐτῷ δ' ἐξετυπώθησαν καὶ ἐν ἡ δύο φύλλα τῆς πρώτης ἐντύπου ἑλληνικῆς ἐφημερίδος *Σάλπιγξ Ἑλληνική*, τῆς ὑπὸ Θεοκλήτου Φαρμακίδου συντασσομένης. Διεκόπη δὲ ἡ ἐκδοσις τῆς ἐφημερίδος διότι ὁ Φαρμακίδης δὲν ἐνέδωκεν εἰς τὸ δεσποτικὸν μέτρον τῆς προεξετάσεως, εἰς ὃ ἤθελε νὰ τὸν υποβάλλῃ ὁ Ὑψηλάντης. Τὸ πρῶτον φύλλον τῆς ἐφημερίδος ταύτης σώζεται εὐτυχῶς ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Βουλῆς, εἶναι δὲ μικροῦ σχήματος 4ου. Ἡ πρώτη σελὶς εἶναι τετυπωμένη ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς προμετώπιον βιβλίου, φέρει δὲ τὴν ἐπιγραφὴν· «Σάλπιγξ Ἑλληνική. Περίοδος Α'. Ἐν Καλαμάτῃ, ἔτει α' τῆς ἐλευθερίας (αἰκα').» Ἐν τῇ ὀπισθεν δὲ τῆς προμετωπίδος σελίδι ὑπάρχει ἡ ἀνακήρυξις περὶ ἐκδόσεως τῆς ἐφημερίδος καὶ ἐν τῇ τρίτῃ σελίδι ἀρχεται ἡ ἐφημερίς, ἥτις ἐν κεφαλίδι ἔχει τετράγωνον ἐπιμήκη ξυλογραφίαν, ἐν ἣ παρίσταται ἄγγελος ἐπὶ νεφελῶν ἱπτάμενος καὶ σαλπίζων, καὶ τὴν ἐπιγραφὴν «Σάλπιγξ Ἑλληνική. Ἔτος α', Αὐγούστου 1.»

ΠΑΥΛΟΣ ΛΑΜΠΡΟΣ.

Ο ΔΙΑΚΟΝΙΑΡΗΣ

Λυπηρὸ νὰ ἰδῇς ἐμπρὸς σου
Ἐνα γέροντ' ἀσπρομάλλη
Νὰ ζητᾷ τὸν ὁδολό σου,
Καί, μὲ ξέσκεπο κεφάλι,
Νὰ σοῦ λέγῃ ποῦ πεινᾷ!

Ποῖος, πόσοι ποῦ ἠμποροῦνε
Νὰ τοῦ δώσουνε βοήθεια,
Μ' ἕνα φεῦγα τοῦ ἀπαντοῦνε
Κι' ὁ φτωχὸς τὰ μαῦρα στήθια
Κρυφοδέρνει, καὶ σιωπᾷ.

Ποῖος ἐδόθη τὸν πειράζει,
Ποῖος ἐκαῖθε τὸν βαριέται;
Κι' ὁ φτωχὸς, π' ἀναστενάζει
Ἐντροπιασμένος, καταριέται
Τὴν πολυπάθῃ ζωή.

Ἄλλ' ὁ πλοῦσιος δὲν εἰξέρει
Τὴν ἔντροπὴν π' ἀκολουθεῖ
Τὸ τρεμάμενο τὸ χέρι
Τοῦ καυμένου, ποῦ ζητᾷ
Μὲς τὸν δρόμο τὸ ψωμί!

Ὡ! ποῖος ἔξερει, ὁ πεινασμένος
Μὴν ἐστάθῃ ἔς τὸν καιρὸ του
Ἐάνεμᾶς καλοθερμμένος,
Καὶ μὴν ἔσπερνε τὸ βίό του
Γιὰ τοὺς φίλους μία φορὰ!

Δυστυχὴς! μαθαίνει τώρα
Ποῦ ὁ φτωχὸς δὲν ἔχει φίλο·
Καί, πολλὰς φορὰς τὴν ὥρα,

Τοῦ καλότυχου τὸν σκύλο
Νὰ ζηλεύῃ καταντᾷ!

Εἰς τὸν δρόμῳ ποῦ διαβαίνει,
Καί ἔς τὴ θύρα ποῦ κτυπᾷ,
Πάντα κᾶποια περιμένει
Προσβολή, νὰ τοῦ περνᾷ
Τὴν ταλαίπωρὴ ψυχή.

Καὶ γυμνός, μὲ καταφρόνια
Λαχταρώντας εἰς τὸ κρύο,
Σέρνει τ' ἄχαρὰ τὰ χρόνια,
Ἐνα βλέπωντας σημεῖο
Πάντα ἐμπρὸς του. . . τὸ ψωμί!

Ὡ! χαρὰ τοῦ ὅποιον ἔχει
Δυὸ ψωμιὰ καὶ δίνει τόνα!
Θέλ' ἡ Δέσποινα τὸν βρέχει
Ἐν τῷ θανάτῳ τὸν ἀγῶνα
Μὲ τὸ δάκρυ τοῦ φτωχοῦ.

Τὴν καλύβη καὶ τὸν θρόνο
Πῶς ἡ τύχη πέρνει, δίνει,
Δὲν εἰξέρω· ἔξερω μόνον,
Π' ὁποῖος κάνει ἐλεημοσύνη
Φίλος εἶναι τοῦ Θεοῦ.

Ἐν Κερκύρᾳ.

G. MARTINEAU.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Ὁ βίος ἡμῶν εἶνε τοιοῦτος ὥστε ἡ μόνη ἀπουσία ἐπικειμένων φοβερῶν δυστυχημάτων πρέπει νὰ λογίζεται ὡς μέγα εὐτύχημα.

* Ὁ ἀληθὴς ἱατρὸς εἶνε εὐφυὴς ἄνθρωπος, δλίγην ἔχων πεποιθήσιν εἰς τὰ ἱατρικὰ του καὶ πολλὰν εἰς τὸ πνεῦμά του.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Μέσα δι' ὧν ἐπιτυγχάνεται τὸ ὑγιεινὸν τῶν οἰκημάτων.

Β'. Τρόπος θερμάνσεως.—Ἡ καύσιμος ὕλη, ἡ προωρισμένη πρὸς θέρμανσιν ἢ ἔψισιν φαγητῶν, μόνον εἰς τὰς ἐστίας τῶν μαγειρείων, καὶ θερμὰστρας ἢ τὰς ἐστίας, ἅτινα ἔχουσιν ἄμεσον κοινωνίαν μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀέρος, δεῖν νὰ καίηται, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι αὕτη δὲν καπνίζει. Τὸ καὶ, ἡ ἀνθρακία, καὶ τὰ διάφορα εἶδη τῶν ἀνθράκων ἅτινα δὲν καπνίζουνσιν, οὐχ ὀρθῶς παρὰ πολλῶν θεωροῦνται ὡς δυνάμενα ἀτιμωρητὶ νὰ καῶσιν ἐν μέσῳ κατοικουμένου δωματίου. Τοῦτο εἶνε μία τῶν βλαβερωτάτων προλήψεων, διότι καθ' ἐκάστην ἐπιφέρει δεινὰτα ἀποτελέσματα, ἔστι δ' ὅτε καὶ θανάτου αἰτία γίγνεται. Ὅθεν ἡ χρῆσις τῶν πυράκων (μαγκαλίων), τῶν φορητῶν ἐστιῶν καὶ τῶν παντοειδῶν θερμαγωγῶν, ἅτινα δὲν ἔχουσιν ἀγωγὸν φέροντα πρὸς τὰ ἔξω, πρέπει νὰ ἐκλείψῃ. Τὰ κατὰ τὴν καύσιν τῶν μέσων τούτων τῆς θερμάνσεως ἀναπτυχθέντα αἲρια, τὰ διαχεόμενα ἀνά τὴν οἰκίαν, εἶνε πολὺ τοῦ καπνοῦ τῶν ξύλων βλαβερώτερα. Ὁμοίως πρέπει νὰ καταπολεμηθῇ ἡ κινδυνώδης συνήθεια τοῦ νὰ στρέφῃται ἐντελῶς ἡ κλεῖς τῶν θερματῶν, ἢ ἡ τῶν ἐστιῶν ἐσωτερικὴ ἐπιρρακτις (trappe), ὅταν αὐταὶ περιέχουσιν ἔτι ἀνθρακίαν ἀνημμένην, διότι αὕτη εἶνε ἡ συνηθεστέρα αἰτία τῶν ἀσφυξιών. Διατηρεῖται, εἶνε ἀληθές, διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡ θερμότης ἐν τοῖς δωματίοις, ἀλλὰ διατηρεῖται πρὸς βλάβην τῆς ὑγείας καὶ ἐνίοτε τῆς ζωῆς.

ΑΘΗΝΑΙ—ΤΥΠΟΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΝΕΚΔΟΤΗΣΙΑΣ, ΟΔΟΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ, 16